

PREKRŠAJNI POSTUPAK NA PRIMJERU OBITELJSKOG NASILJA

Žalonkin, Mladen

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:089814>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-25**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

MLADEN ŽALONKIN, 5637

PROVOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA NA PRIMJERU NASILJA U OBITELJI

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2016. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
DRUŠTVENI ODJEL
PREDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
UPRAVNI STUDIJ

**PREKRŠAJNI POSTUPAK NA PRIMJERU
OBITELJSKOG NASILJA**

ZAVRŠNI RAD

IZ PREDMETA: UPRAVNO POSTUPOVNO PRAVO II.

MENTOR: Marijeta Vitez Pandžić univ. spec. admin. publ., v. pred

STUDENT: Mladen Žalonkin

Matični broj studenta: 5637

Požega, 2016. godine

Sažetak

Tema rada je prikaz prekršajnog postupka na primjeru obiteljskog nasilja. Cilj ovog rada je istražiti i prikazati prekršajni postupak koji se vodi protiv okrivljenika za obiteljsko nasilje. Obiteljsko nasilje je skup ponašanja čiji je cilj uspostaviti moć i kontrolu nad drugim osobama upotrebom sile, zastrašivanjem i manipuliranjem. Uključuje tjelesno, verbalno, psihičko, seksualno, ekonomsko nasilje, protupravna izolacija, uhođenje i uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija. Obiteljsko nasilje se sve češće pojavljuje u današnjim obiteljima te upravo zbog toga policija i sudovi trebaju sve više upozoravati na postupke prijave i zaštite od obiteljskog nasilja. U Republici Hrvatskoj više od deset godina postoje posebni propisi usmjereni na problem nasilja u obitelji praćeni intenzivnim djelovanjem nadležnih tijela. Postupanje policije povodom počinjenog prekršaja nasilja u obitelji sastoji se od: zaprimanje dojave, postupanja na mjestu događaja, uhićenju i privođenju, zadržavanju i optužnom prijedlogu te prijedlogu prekršajno pravne sankcije za zaštitu od nasilja u obitelji.

Ključne riječi: prekršajni postupak, obiteljsko nasilje, policija, prekršajni sud

Summary

This work shows a misdemeanor procedure in the case of domestic violence. The aim of this paper is to investigate and demonstrate the misdemeanor proceedings conducted against the accused for domestic violence. Domestic violence is a set of behaviors whose goal is to establish power and control over others by force, intimidation and manipulation. It includes physical, psychological, sexual and economic violence. Domestic violence is increasingly appearing in today's families, which is why the police and courts have increasingly warn about the application procedures and protection from domestic violence. In Republic of Croatia, more than ten years there are special rules aimed at the problem of domestic violence followed by intense activity of the competent authorities. Police actions regarding the commission of a misdemeanor domestic violence consists of: receiving notification, treatment at the scene, arresting and bringing to retain and indictment proposal this type of misdemeanor legal sanctions for protection against domestic violence.

Key words: misdemeanor proceedings, domestic violence, police, magistrates court

Sadržaj

1. UVOD	1
2. POJAM PREKRŠAJA	2
3. POJAM NASILJA U OBITELJI.....	4
4. NAČELA PREKRŠAJNOG POSTUPKA.....	7
5. POSTUPANJE POLICIJE POVODOM POČINJENOG PREKRŠAJA NASILJA U OBITELJI ...	10
5.1. Zaprimanje dojave.....	10
5.2. Postupanje na mjestu događaja.....	11
5.3. Uhićenje i privođenje	12
5.4. Zadržavanje	15
5.5. Optužni prijedlog i vrste prekršajno pravnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji	17
6. POSTUPANJE PREKRŠAJNOG SUDA U PREKRŠAJU NASILJA U OBITELJI.....	19
6.1. Nadležnost prekršajnih sudova.....	19
6.2. Stranke i sudionici u postupku	20
6.3. Početak glavne rasprave	22
6.4. Ispitivanje okrivljenika i oštećenika	23
6.4.1. Ispitivanje okrivljenika	23
6.4.2. Ispitivanje oštećenika	25
6.5. Donošenje i objava presude.....	26
6.6. Pravni lijekovi u prekršajnom postupku.....	27
7. ZAKLJUČAK	29
LITERATURA.....	31
PRILOZI.....	33

1. UVOD

Nasilje u obitelji je danas jedan od najvećih izazova na planu zaštite ljudskih prava. Ono je naime globalan problem čije prave razmjere nije moguće utvrditi jer dobrim dijelom ostaje skriveno. Još se uvijek obitelj smatra prirodnom i temeljnom jedinicom društva, ali je poimanje obitelji kao sigurnog utočišta za svoje članove ozbiljno narušeno učestalošću obiteljskog nasilja. Naime, složene strukture modernih obitelji, stres, ekonomska i moralna kriza društva se najviše ispoljavaju upravo u poremećenim obiteljskim odnosima. Obiteljsko nasilje je skup ponašanja čiji je cilj uspostaviti moć i kontrolu nad drugim osobama upotrebom sile, zastrašivanjem i manipuliranjem. Uključuje tjelesno, verbalno, psihičko, seksualno, ekonomsko nasilje, protupravna izolacija, uhođenje i uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija. Obiteljsko nasilje se sve češće pojavljuje u današnjim obiteljima, upravo zbog toga policija i sudovi trebaju sve više upozoravati na postupke prijave i zaštite od obiteljskog nasilja. U Republici Hrvatskoj više od deset godina postoje posebni propisi usmjereni na problem nasilja u obitelji praćeni intenzivnim djelovanjem nadležnih tijela.

Svrha i glavni cilj ovog rada je istražiti i prikazati prekršajni postupak na primjeru obiteljskog nasilja. Predmet istraživanja u ovom radu su službene ovlasti policije i suda o obiteljskom nasilju. Za potrebe rada analiziran je jedan primjer nasilja u obitelji te je objašnjeno koji se obrasci ispunjavaju i na koji način u tome slučaju.

U prvom dijelu rada objasniti će se pojam prekršaja, u drugom dijelu rada objasniti će se pojam nasilja u obitelji, dok će se u trećem dijelu rada objasniti načela prekršajnog postupka. Četvrto poglavlje objasniti će postupanje policije povodom počinjenja prekršaja nasilja u obitelji. U posljednjem poglavlju obraditi će se postupanje suda povodom počinjenog prekršaja nasilja u obitelji.

2. POJAM PREKRŠAJA

Prekršaji su, prema Prekršajnom zakonu (NN, 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, čl. 1.), ona ponašanja kojima se povređuje ili ugrožava javni poredak, društvena disciplina ili druge društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim pravom i zakonima čija zaštita nije moguća bez prekršajno pravnog sankcioniranja, a njihova se zaštita ne ostvaruje kaznenopravnom prisilom.

Može se dakle reći da je takva zakonska definicija prekršaja kombinacija materijalnog određenja („povreda ili ugrožavanje javnog poretka, društvene discipline ili druge društvene vrijednosti“) i formalnog određenja („koje nisu zaštićene kaznenopravnom prisilom“, što naime znači da su to povrede koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom i drugim zakonima kojima su propisana kaznena djela). Očigledno je zakonodavac prihvatio negativno formalno određenje prekršaja, za razliku od ranijeg Zakona o prekršajima iz 1973. u kojem se koristilo pozitivno određenje („povrede javnog poretka utvrđene zakonom i drugim propisima za koje su predviđene prekršajne kazne i zaštitne mjere“) (Aviani, 2013.: 20).

U najširem smislu načelo zakonitosti je zahtjev da pravni akt i sve radnje pravnih subjekata budu usklađeni sa zakonom. Ono je u središtu različitih shvaćanja načela „vlдавine prava“ širom svijeta. Načelo zakonitosti ima dva aspekta, a to je formalna zakonitost i materijalna zakonitost. Formalna zakonitost govori o tome da niži pravni akt bude donesen od strane organa koji je višim pravnim aktom određen kao nadležan za njegovo donošenje. Materijalna zakonitost nalaže da niži pravni akt bude sadržajno usklađen s višim. Glavni nedostatak takve negativne zakonske definicije se nadoknađuje odredbom o načelu zakonitosti prema kojoj nitko ne može biti kažnjen za prekršaj, niti se prema njemu mogu primijeniti druge sankcije, ako djelo prije nego što je bilo počinjeno nije bilo zakonom ili na zakonu utemeljeno propisu određeno kao prekršaj i za koje zakonom ili na zakonu utemeljenom propisu nije bilo propisano kojom vrstom i mjerom prekršajne sankcije počinitelj prekršaja može biti kažnjen. (<http://www.pravst.unist.hr/zbornik.php?p=30&s=255>, 09.06.2016.)

Prekršaji su, upravo u tom smislu povrede određenih pravnih normi kojima se zabranjuje ili pak nalaže određeno ponašanje. Ujedno su prekršaji i povrede društvene discipline ili drugih društvenih vrijednosti. Propisivanje određene povrede društvene discipline ili pak drugih vrijednosti kao prekršaj ima za svrhu otklanjanje mogućnosti ugrožavanja sigurnosti ljudi i imovine, nesmetano obavljanje gospodarskih, kulturnih i drugih

društvenih vrijednosti jest obveza koja se mora ispunjavati u civiliziranom i na pravu zasnovanom društvu (Aviani, 2013.: 21).

3. POJAM NASILJA U OBITELJI

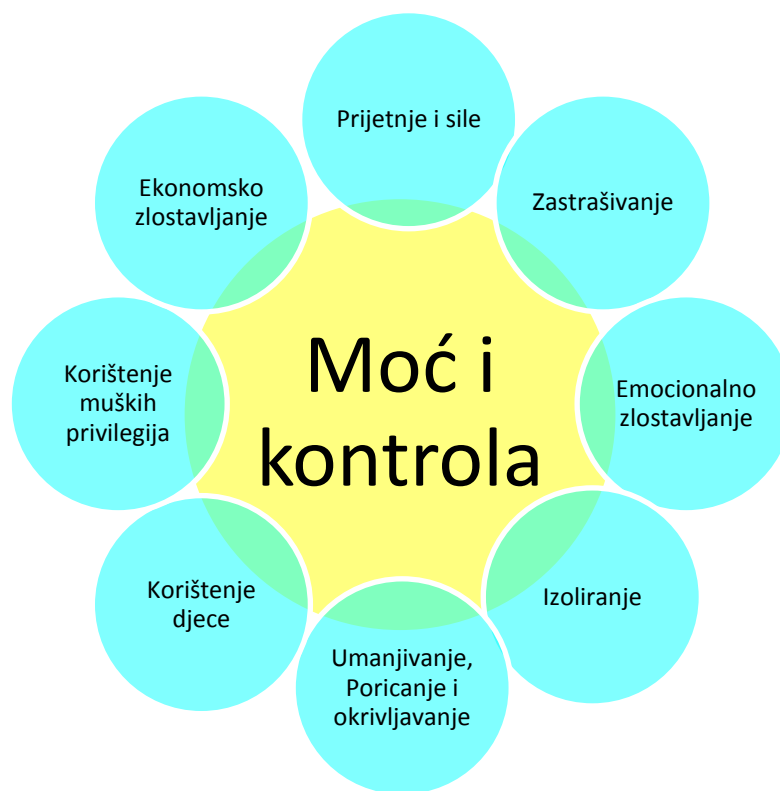
Sve do 1999. odnosno 2003. godine, nije bilo odgovarajućeg zakona po kojem bi se postupalo u slučajevima obiteljskog nasilja. Upravo zbog nepostojanja zakonskih odredbi doista se događalo da je policija, u situaciji kada je žrtva prijavila nasilje, mogla podnositi jedino prekršajne prijave zbog remećenja javnog reda i mira (naravno, i to jedino u okolnostima kada je nasiljem u obitelji ostvareno obilježje prekršaja protiv javnog reda i mira – na primjer vikom, galamom koja se čula na javnom mjestu; tučnjavom na javnom mjestu, i tako dalje). Tek je 1999. godine po prvi put u tadašnji Obiteljski zakon uvrštena samo jedna odredba o nasilju u obitelji. To vrijeme, je na sreću, daleko za nama. Danas postoje i pravni okvir i pravni instrument za gonjenje i kažnjavanje počinitelja obiteljskog nasilja (Šestar, Barić, 2009: 19).

Nasilje u obitelji je svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja, a osobito: tjelesno nasilje, odnosno primjena fizičke sile bez obzira jeli nastupila tjelesna ozljeda ili nije, tjelesno kažnjavanje i drugi način ponižavajućeg postupanja prema svim osobama u odgojne svrhe. (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN137/09, 14/10, 60/10). Prvi cjeloviti Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji donesen je u ljeto 2003. godine te on nasilničko ponašanje u obitelji pravno tereti kao prekršaj. Tek Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2009. godine, uređena su mnoga do tada neriješena pitanja i popunjene postojeće praznine.

Važno je spomenuti da Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji propisuje da „obitelj“ čine: muž i žena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, osobe koje su živjele u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici i njihova zajednička djeca, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem te osobe koje imaju zajedničku djecu, posvojitelj i posvojnik, skrbnik i štíćenik (Radić, Radina; 2014).

Najčešće se u praksi obiteljsko nasilje vrši prema supružniku ili bivšem supružniku (bračnom ili izvanbračnom), djeci (bez obzira da li su maloljetna ili punoljetna), roditeljima, roditeljima supružnika, prema bivšim bračnim ili izvanbračnim parovima i njihovoj djeci te prema osobama koje imaju zajedničku djecu, a ne žive odnosno nisu živjele zajedno. Dakle, tko god od svih navedenih osoba doživi obiteljsko nasilje, prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji uživa zaštitu.

Najčešći oblici nasilja u obitelji su tjelesno zlostavljanje, emocionalno zlostavljanje, seksualno zlostavljanje i materijalno ili radno iskorištavanje.

Slika 1. Tjelesno nasilje seksualno

(Izvor: Bauer, K. (2006): Nasilje u obitelji, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Zagreb)

Slika 2. Nenasilnički odnos

Izvor: Bauer, K. (2006): Nasilje u obitelji, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Zagreb

Kao što se vidi na slici 1. u obiteljsko nasilje se ne ubraja samo fizičko nasilje, kao što su primjerice šamaranje, udarci nogom, guranje i slično. Prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji nasilje je svaki oblik:

- tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja, a osobito: tjelesno nasilje, odnosno primjena fizičke sile bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili nije, tjelesno kažnjavanje i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci u odgojne svrhe
- psihičko nasilje
- verbalno nasilje
- verbalno uznemiravanje, uhođenje ili uznemiravanje preko svih sredstava komunikacije
- protupravna izolacija ili ugrožavanje slobode kretanja
- spolno nasilje
- ekonomsko nasilje (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 137/09, 14/10, 60/10, članak 4.).

4. NAČELA PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Prekršajni postupak sadrži određena načela koja predstavljaju njegove temeljne odredbe. Važno je reći da je njihovo poštivanje pretpostavka donošenja legalne i pravilne odluke, što na kraju znači da nitko nedužan ne bude oglašen krivim niti mu bude izrečena ili primijenjena prekršajno pravna sankcija, a da se počinitelju prekršaja izreče primjerena kazna ili druga prekršajna sankcija (Milivojević Antoliš, 2012.: 31). Naime, primjena temeljnih načela prekršajnog postupka pruža garanciju poštivanja prava i dostojanstva okrivljenika. Ona su naime obveza sudova ili tijela državne uprave koji vode prekršajne postupke, da u duhu tih načela tumače i ostale postupovne odredbe Prekršajnog zakona.

Takva bitna načela postupka koja Prekršajni zakon ističe su sljedeća:

- ❖ načelo zakonitosti znači da nitko ne može biti kažnjen niti se prema njemu može primijeniti druga prekršajno pravna sankcija za djelo koje prije nego li je bilo počinjeno nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave određeno kao prekršaj, te mu se može izreći samo ona sankcija koja je svojom vrstom i mjerom propisana za takav prekršaj.
- ❖ pretpostavka okrivljenikove nedužnosti (lat. *praesumptio innocentiae*) je ustavno načelo i ujedno jedno od temeljnih načela Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, prema kojem je svatko nedužan i nitko se ne može smatrati krivim za prekršaj dok mu se pravomoćnim rješenjem ne utvrdi krivnja. Naime, takvo načelo ima određene posljedice. Prvo, okrivljenik nije dužan iznijeti obranu niti odgovarati na pitanja (pravo na šutnju). To upravo znači da teret dokazivanja krivnje nije na okrivljeniku već na ovlaštenom tužitelju i tijelu koje vodi takav postupak. Naime, okrivljenik je jedino dužan prisustvovati u postupku. Drugo, zabranjeno je i kažnjivo od okrivljenika (ali i od drugih osoba koje sudjeluju u postupku kao na primjer od svjedoka, vještaka i drugih osoba) iznuđivati priznanja ili druge izjave. Treće, premda to nije izrijekom rečeno u Prekršajnom zakonu, ako postoji dvojba o postojanju činjenica koje tvore obilježja prekršaja i postojanja krivnje, takva se dvojba tumači u prilog okrivljenika. U takvoj dvojbi dakle prekršajni sud ili nadležno tijelo državne uprave moraju riješiti u korist okrivljenika (Milivojević Antoliš, 2012.: 33).
- ❖ pravo okrivljenika na obranu, ovo načelo je također jedno od osnovnih načela prekršajnog postupka. Naime, u prekršajnom postupku okrivljenom se mora dati mogućnost da se izjasni o činjenicama i dokazima za koje ga se tereti. Donošenje

odluke o prekršaju bez ispitivanja okrivljenika čini izuzetak koji mora biti posebno zakonom predviđen. Može se reći da Prekršajni zakon predviđa dva takva izuzetka. Prvi od ta dva izuzetka je u postupku izdavanja prekršajnog naloga, dok je drugi slučaj donošenja rješenja o prekršaju bez nazočnosti i ispitivanja okrivljenika kada se uredno pozvani okrivljenik ne odazove pozivu, a ustanovi se da njegova nazočnost nije potrebna odnosno kad se glavna rasprava može održati bez nazočnosti uredno pozvanog okrivljenika, a to će biti kada pribavljeni dokazi pružaju dostatnu osnovicu za donošenje odluke o prekršaju. Važno je spomenuti da se okrivljeniku mora omogućiti da se očituje o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist. Okrivljenik se ima pravo braniti sam ili uz stručnu pomoć branitelja iz reda odvjetnika. Na takvo pravo su ga sud ili tijela državne uprave dužni poučiti već na prvom ispitivanju.

- ❖ prava uhićene ili zadržane osobe smatra se svaka mjera ili radnja koja uključuje lišenje slobode osobe pod sumnjom da je počinila prekršaj. Naime, osoba uhićena ili zadržana pod sumnjom da je počinila prekršaj mora biti odmah upoznata o razlozima uhićenja ili zadržavanja. Na njezin zahtjev će nadležno tijelo o uhićenju ili zadržavanju izvijestiti njezinu obitelj ili drugu osobu koju ona odredi. Ako se ispituje kao osumnjičenik ili okrivljenik, nadležno tijelo je mora poučiti da nije dužna iskazati te da ima pravo na stručnu pomoć branitelja kojeg može sama izabrati.
- ❖ načelo uporabe hrvatskog jezika i latiničnog pisma u postupku, naime u prekršajnom postupku je u uporabi hrvatski jezik i latinično pismo. Međutim, ako je na području jedinice lokalne samouprave na temelju zakona uveden u službenu uporabu i drugi jezik ili neko drugo pismo, postupak će se voditi u skladu s tim zakonom. Ovdje je važno spomenuti da se svaki sudionik postupka (okrivljeni, oštećenik, svjedok i drugi) ima pravo služiti svojim jezikom ako to i nije službeni jezik suda. Tijelo koje vodi postupak mora osigurati usmeno prevođenje izjava, isprava i drugog pisanog dokaznog materijala. Ako okrivljenik ne razumije jezik na kojem se vodi postupak, mora mu se osigurati tumač koji obavlja prevođenje. Čak se i u tom slučaju pismena (optužni prijedlog, žalba i drugi podnesci) sudu dostavljaju na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
- ❖ dužnost utvrđivanja svih važnih činjenica – naime utvrditi (potpuno i točno) sve činjenice pravno relevantne za odlučivanje u konkretnom prekršajnom postupku je obveza prekršajnih sudova i ostalih državnih tijela nadležnih za vođenje prekršajnog postupka. Pri tome je sud dužan s jednakom pažnjom utvrditi kako činjenice koje

terete okrivljenika tako i one koje mu idu u korist. Time je izraženo inkvizitorno načelo, koje je u suvremenim procesnim sustavima ublaženo akuzatornim načelom. U svim postupcima za ostvarivanje takve obveze služi i načelo slobodne ocjene dokaza.

- ❖ načelo ekonomičnosti postupka i sprječavanje zlouporabe prava iz Prekršajnog *zakona* – Prekršajni postupak naime treba provoditi brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova. Sud i druga državna tijela su dužna onemogućiti svaku zlouporabu prava sudionika u postupku. Glavna smisao ovog načela je veća učinkovitost prekršajnog postupka, te da prođe što manje vremena od počinjenja prekršaja do izricanja prekršajne sankcije. Primjena ovog načela naravno ne može ići na uštrb dužnosti utvrđivanja svih važnih činjenica i zakonitog donošenja odluke o prekršaju. Također je važno spomenuti da realizacija ovog načela daje mogućnost sudu da rješenjem uskrati stranci ili drugom sudioniku u prekršajnom postupku pravo na određenu procesnu radnju, ako zaključi da se te radnje poduzimaju radi odugovlačenja postupka ili na drugi način zloupotrebljavaju prava iz Prekršajnog zakona.
- ❖ načelo nezakonitosti dokaza, ovo načelo znači da se sudske odluke ne mogu utemeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (tzv. nezakoniti dokazi). Nezakoniti su oni dokazi koji su, prvo, pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava na obranu, na dostojanstvo, na ugled i čast, te na nepovredivost osobnog i obiteljskog života. Drugo, nezakoniti su i oni dokazi koji su pribavljeni povredom odredaba prekršajnog postupka.
- ❖ načelo pouke o pravima u postupku – okrivljenika ili drugog sudionika u postupku, koji bi iz očitog neznanja mogao propustiti kakvu radnju ili se zbog toga ne bi koristio svojim pravima, sud će poučiti o pravima koja mu prema Prekršajnom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje (Aviani, 2013., 50.).

5. POSTUPANJE POLICIJE POVODOM POČINJENOG PREKRŠAJA NASILJA U OBITELJI

Glavni cilj protokola postupanja policije je zaštititi žrtvu od nasilja u obitelji, odnosno raditi na suzbijanju nasilja u obitelji u funkciji zaštite opstojnosti i zdravlja obitelji i sprječavanja međugeneracijskog prijenosa nasilja u obitelji, te istodobno i u funkciji provedbe proaktivne strategije prevencije: ubojstava, samoubojstava, nanošenja teških tjelesnih ozljeda, fizičkog i psihičkog zlostavljanja, spolnih delikata, udaljenja djece i maloljetnika iz roditeljskog doma, odnosno žrtve iz obitelji, kao i raditi na suzbijanju maloljetničke delikvencije, jačanju kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih ovisnosti (<http://www.mup.hr/1137.aspx>, 20.02.2016.).

5.1. Zaprimanje dojave

Dana 13.08.2015. godine u 12,40 sati putem telefona operativno dežurstvo I. Policijske postaje Osijek, zaprimilo je dojavu od Marte Marić iz Osijeka, Osječka 1 da ju maltretira suprug pod utjecajem alkohola.

U slučaju zaprimanja (na bilo koji način i od bilo koga) dojave o nasilju ili zaprimanja zahtjeva za pružanje pomoći osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u obitelji, službena stručna osoba je dužna se žurno i bez dogode uputiti na mjesto događaja. Kod zaprimanja dojave, kada je to moguća, dužna su otići dva policijska službenica/ce (po mogućnosti različitog spola) radi pružanja intervencije, odnosno provjere dojave ili zahtjeva (provjeru je potrebno izvršiti i u slučaju zatvorenog stana/kuće). Temeljem uvida u zatečeno stanje potrebno je odmah poduzeti mjere i radnje u cilju trenutne zaštite i pružanja potrebne zdravstvene i druge pomoći osobi oštećenoj nasiljem te sprječavanja počinitelja u daljnjem nasilničkom ponašanju.

U najčešćim slučajevima obiteljskog nasilja, obično osoba koja proživljava nasilničko ponašanje poziva policiju te traži pomoć od policije. Nasilničko ponašanje također mogu doživjeti djeca te policiju također mogu obavijestiti i susjedi. Kada ih pozove policijski službenici ispituju mjesto, odnosno točnu adresu gdje se događa obiteljsko nasilje te pokušavaju umiriti žrtvu, dok drugi policijski službenici izlaze na mjesto događaja. Policijski službenici ispunjavaju Izvješće o pruženoj intervenciji povodom dojave o nasilju u obitelji, gdje se prvo upisuje datum i vrijeme i tko je podnio prijavu policiji. Također se upisuju podaci stanovanja (prebivalište/boravište žrtve), broj telefona i na koji način je dojavljen

prekršaj (prilikom zaprimanja dojave potrebno je pribaviti odgovore na „zlatna pitanja“ kriminalistike (tko, što, koga, kako, gdje, kada, čime, zašto); ukoliko intervenciju traži žrtva, potrebno je utvrditi nalazi li se počinitelj nasilja u blizini i može li žrtva slobodno govoriti). Zatim se upisuje tko je zaprimio dojavu. Upisuje se također koje su poduzete mjere i radnje:

a) na mjestu događaja u koliko je sati upućen policijski službenik i da je upoznat sa svim okolnostima dojave

b) da li je na mjesto događaja upućena ekipa za očevid

c) da li je u Informacijski sustav Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske utvrđeno da član obitelji posjeduje vatreno oružje.

Zatim se navodi utvrđivanje činjeničnog stanja, dolaskom na mjesto događaja u koliko sati, koga su policijski službenici zatekli (obično je to suprug, supruga, djeca) te se zapisuju njihova godišta i adresa stanovanja, također se zapisuje do kakvih se saznanja došlo u pojedinačno obavljenim obavijesnim razgovorima (sadržaj iskaza žrtve/žrtava, svjedoka i počinitelja). Ovdje se također navode podaci da li se centar za socijalnu skrb uključio, da li je obitelj u tretmanu Centra za socijalnu skrb. Zatim se navodi da li je pružena liječnička pomoć oštećeniku i osumnjičeniku, da li je pronađeno sredstvo izvršenja i što je oduzeto te da li ima saznanja o oružju.

5.2. Postupanje na mjestu događaja

Na mjestu događaja prvo se trebaju pribaviti podatci i prikupiti obavijesti potrebne za razjašnjavanje i dokazivanje prekršajnog ili kaznenog djela Nasilničkog ponašanja u obitelji ili nekog drugog prekršaja odnosno kaznenog djela počinjenog nasiljem u obitelji, a za koje se postupa po službenoj dužnosti.

Prilikom postupanja na mjestu događaja potrebno je pružiti osobi, koja je prijavila nasilje ili za koju se pretpostavlja da je žrtva nasilja, mogućnost da policijskim službenicima neometano i bez straha, u odvojenim prostorijama, bez nazočnosti počinitelja nasilja, ispriča svoj događaj o nasilju koje je proživjela. Pri tome treba posebno uzimati u obzir sve obavijesti koje se tiču okolnosti vezanih uz trajanje, kontinuitet i način počinjenog nasilja, eventualno ranije nasilje te da li su nadležna tijela već postupala u slučaju nasilja u obitelji i u kojem opsegu. Posebno je potrebno uzeti u obzir izloženost i nazočnost djece nasilju. O tome treba sačiniti izvješće o pruženoj intervenciji povodom dojave o nasilju u obitelji u koje je potrebno na precizan način unijeti sadržaj navoda žrtve. (PRILOG 1)

Potom je potrebno upoznati počinitelja nasilja s mjerama koja će se protiv njega poduzeti, a s ciljem trenutnog prekidanja nasilja i pomoći počinitelju u promjeni ponašanja. Ukoliko počinitelj nasilja u obitelji legalno posjeduje oružje, ono će se privremeno oduzeti radi sprječavanja moguće zlouporabe i predlaganja pokretanja upravnog postupka oduzimanja oružja i oružnog lista. U slučaju saznanja o ilegalnom posjedovanju oružja, poduzet će se potrebne mjere radi njegovog pronalaženja, oduzimanja i prijavljivanja počinitelja kažnjive radnje (Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, 2004., str. 6).

Kada osoba nad kojom se počini obiteljsko nasilje prijavi prekršaj, policijski službenici izlaze na mjesto događaja. Prvo ispituju žrtvu o činjenicama obiteljskog nasilja. Policijski službenici ispunjavaju Zapisnik o ispitivanju svjedoka. U primjeru koji je uzet kao primjer prekršaja nasilja u obitelji, Marta Marić, žrtva nasilja u obitelji je tijekom ispitivanja izjavila da je suprug tokom cijeloga dana konzumirao alkoholno piće rakiju te ju tijekom konzumacije vrijeđao pogrđnim riječima. Zapisnik o ispitivanju svjedoka sadrži podatke: ime i prezime svjedoka, ime oca svjedoka, datum i mjesto rođenja, adresa stanovanja, matični broj svjedoka, odnos s osumnjičenikom, da li zna pisati, koje ima stručno zvanje i zanimanje, dali je zaposlen, koji je prekršaj počinjen, tko je obavio ispitivanje. Poslije tih podataka upozorava se svjedoka na njegova prava. Zatim se navodi vrijeme ispitivanja, izjava svjedoka te vlastoručni potpisi svjedoka i policijskog službenika. (PRILOG 2)

5.3. Uhićenje i privođenje

Poslije obavljenog postupanja na mjestu događaja, obavljanja razgovora sa Martom Marić i utvrđivanja prekršaja, počinitelju nasilja u obitelji Marku Mariću policijski službenici priopćavaju da je temeljem čl. 134 st.1 Prekršajnog zakona (NN, 107/07, 39/13, 157/13, 110/15) uhićen, obzirom da postoje razlozi za zadržavanje iz čl. 135 st. 1 t. 3, a to su osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ponoviti istovrsni prekršaj. Prilikom uhićenja, Marko Marić je upoznat sa razlozima uhićenja, pravom na branitelja i nesmetano općenje s braniteljem. Nakon upoznavanja s pravima, uhićenik je odbio pravo na branitelja. Slijedi privođenje počinitelja nasilja u obitelji Marka Marića u prostor policije radi zadržavanja te podnošenje Optužnog prijedloga zbog počinjenog prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. (PRILOG 3) Počinitelj se privodi prekršajnom sucu, odnosno istražnom sucu, sukladno važećim zakonskim propisima.

U Optužnom prijedlogu, uz prijedlog za određivanje zadržavanja do nastupanja okrivljenika na izvršenje kazne, ovisno o utvrđenim okolnostima i ispunjenim uvjetima, treba

se tražiti i izricanje odgovarajućih zaštitnih mjera odnosno mjera opreza. Optužni prijedlog sadrži:

1. „Podatke o tužitelju i to: naziv državnog tijela ili pravne osobe, odnosno ime i prezime tužitelja fizičke osobe te adresu tužitelja,
 2. za počinitelja prekršaja fizičku osobu ime i prezime s osobnim podacima, je li u zadržavanju i točno do kada a ako je pušten na slobodu u kojem vremenu je bio lišen slobode, primjenjuje li se koja od mjera opreza i od kada,
 3. za počinitelja prekršaja fizičku osobu obrtnika i osobu koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću osim gore navedenih podataka još točan naziv obrta ili djelatnosti, sjedište i mjesto upisa obrta ili druge samostalne djelatnosti,
 4. za počinitelja prekršaja pravnu osobu i druge subjekte izjednačene s pravnim osobama njezin točan naziv, sjedište i osobni identifikacijski broj, ime i prezime njezina predstavnika, vrijeme rođenja i adresu stanovanja, državljanstvo, državu izdavanja putovnice i broj putovnice ukoliko je stranac te primjenjuje li se koja od mjera opreza i od kada,
 5. činjenični opis radnje prekršaja iz koje proistječe zakonsko obilježje prekršaja,
 6. vrijeme i mjesto počinitelja prekršaja, sredstvo kojim je počinjen prekršaj te i ostale bitne okolnosti za točno određenje prekršaja,
 7. zakonski naziv prekršaja i propis kojim je određen,
 8. prijedlog o dokazima koje treba provesti na glavnoj raspravi, naznaku imena svjedoka i drugih čije se ispitivanje predlaže, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica, s kratkim obrazloženjem optužnog prijedloga. Tužitelj u optužnom prijedlogu može predložiti vrstu, visinu i trajanje sankcije. Takav prijedlog ne obvezuje sud.
 9. podatak ovlaštenog tužitelja je li protiv počinitelja podnesena i kaznena prijava u vezi s istim događajem“ (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 160).
- (PRILOG 3)

Policijски službenici/ce koji su priveli okrivljenika prekršajnom sudu, sa prijedlogom za određivanje zadržavanja, odnosno pritvora, dužni su saznati odluku prekršajnog odnosno istražnog suca te u slučaju da prekršajni sudac nije odredio zadržavanje ili istražni sudac nije odredio pritvor, dužni su o tomu odmah izvijestiti žrtvu (Staničić, 2015.: 105).

Ukoliko je obiteljskim nasiljem oštećeno dijete ili maloljetna osoba ili je pak bila prisutna nasilju (zbog osnovane sumnje na kazneno djelo Zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe) ili kad postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo Nasilničkog

ponašanja u obitelji, u rad se izravno uključuju i preuzimaju postupanje specijalizirani policijski službenici/ce za maloljetničku delinkvenciju koji vode i koordiniraju timski rad sustava policije na zaštiti od nasilja u obitelji.

Nakon ispitivanja svjedoka, osumnjičenik se privodi u policijsku postaju gdje se ispunjava Izvješće o uhićenju. To izvješće sadrži slijedeće podatke: ime i prezime uhićene osobe; ime oca; dan, mjesec i godinu rođenja; mjesto rođenja; državljanstvo; gdje uhićena osoba prebiva/boravi; gdje su provjereni podaci o istovjetnosti; kojeg datuma je uhićen, u koliko sati i gdje je uhićen; u kojem prekršaju je zatečen; iz kojih razloga je uhićen (postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći; postoje opasnosti da će uništiti, sakriti; izmijeniti ili krivotvoriti dokaze; osobito okolnosti opravdavaju bojaznost da će ponoviti istovrsni prekršaj). Također se u izvješću navodi i s čime je uhićena osoba upoznata (s razlogom zbog kojih je uhićen; s pravom na branitelja i nesmetano općenje s braniteljem; s pravom da se na njegov zahtjev u roku od 12 sati o uhićenju izvijesti njegova obitelj), da ima pravo na branitelja, kojega može i odbiti, kao što je u ovom slučaju. U izvješću se navodi da je moguće o uhićenju obavijestiti članove obitelji, što je u ovom slučaju uhićenik odbio. Na kraju obrasca potreban je potpis uhićenika i policijskog službenika koji ga je uhitio te pečat policijske postaje. Uhićenik može odbiti potpisati Izvješće o uhićenju. (PRILOG 4) Nakon što su policijski službenici popunili Izvješće o uhićenju, Marku Mariću, a zbog sumnje na prisutnost alkohola u organizmu, koji su se u konkretnom slučaju manifestirali kroz zadah na alkohol, nerazgovijetan govor i teturav hod, ponuđeno je ispitivanje prisutnosti alkohola u organizmu koje je isti odbio. O svemu se ispunjava Zapisnik o ispitivanju prisutnosti alkohola, opojnih droga ili lijekova u organizmu. Ovaj zapisnik sadrži slijedeće podatke: Ime i prezime ispitanika; OIB ispitanika; datum i mjesto rođenja; gdje ispitanik ima prebivalište/boravište; zbog koje osnove se ispunjava Zapisnik (prekršaj zbog obiteljskog nasilja); da li je ispitanik izjavio da je konzumirao nešto od alkohola i u kojoj količini (u konkretnom slučaju nije izjavio); također sadrži podatak da je ispitanik upoznat s uputama o načinu uporabe uređaja i postupkom ispitivanja. Zapisnik također sadrži podatak da li je ispitanik prihvatio ili odbio ispitivanje (u konkretnom slučaju ga je odbio); na kraju Zapisnika se upisuje opomena policijskog službenika vezana uz dostavu (u konkretnom slučaju – zadah na alkohol, nerazgovijetan govor i teturav hod). (PRILOG 5)

5.4. Zadržavanje

Mjere za osiguranje provedbe postupka i mjere za uspješno provođenje postupka, a koje se mogu odrediti tijekom prekršajnog postupka pa i prije njegova pokretanja su: poziv okrivljeniku, dovođenje okrivljenika, mjere opreza, jamstvo, uhićenje i zadržavanje.

Ako je protiv određene osobe podnesen optužni prijedlog za prekršaj propisan zakonom, a radi se o prekršaju protiv javnog reda i mira, prekršaju vezanom za nasilje u obitelji, prekršaju vezanom za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima ili prekršaju za koji se može izreći kazna zatvora ili novčana kazna veća od 10.000 kuna, sud može sam ili na prijedlog tužitelja, nakon što je ispitao okrivljenika i utvrdio da ne postoje razlozi za odbacivanje optužnog prijedloga, odrediti zadržavanje te osobe ako:

1. postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se i drugo),
2. postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike,
3. osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti istovrsni prekršaj. (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 135)

Zadržavanje može trajati dok za to postoje razlozi zbog kojih je određeno, ali ne dulje od petnaest dana računajući u to i vrijeme uhićenja, a protiv maloljetnika zadržavanje može trajati dvadeset četiri sata računajući od trenutka kada je zadržavanje odredio sud. Nakon donesene nepravomoćne presude, protiv okrivljenika se može produljiti ili odrediti zadržavanje ako je izrečena kazna zatvora ili maloljetnički zatvor, a osobito ako okolnosti opravdavaju bojazan da će počinuti istovrsni prekršaj. Ako se okrivljenik u trenutku pravomoćnosti presude nalazi u zadržavanju, ostat će u zadržavanju do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne. Zadržavanje se određuje ili produljuje pisanim i obrazloženim rješenjem koje se predaje odmah zadržanom okrivljeniku. U spisu se naznačuje vrijeme predaje rješenja, a okrivljenik to potvrđuje svojim potpisom. Protiv rješenja kojim se određuje ili produljuje zadržavanje okrivljenik ima pravo žalbe u roku od 48 sati. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Po privođenju u policijsku postaju, ispunjavanja svih potrebnih pismena, Marko Marić je smješten u posebne prostorije do prestanka djelovanja opojnog sredstva, u konkretnom slučaju riječ je o alkoholu. Prilikom smještanja u posebne prostorije, od Marka Marića su

privremeno oduzete stvari kao što su remen za hlače te vezice s patika, a zbog sprečavanja samoozljeđivanja.

Policija može uhititi i zadržati najdulje 12 sati osobu zatečenu u činjenju prekršaja koji se odnosi na nasilje u obitelji ako ta osoba, unatoč upozorenju, nastavi činjenjem nasilja ili ga pokuša ponoviti ili postoji opravdana bojazan da će nastaviti s činjenjem nasilja. U konkretnom slučaju postojala je opravdana bojazan da će Marko Marić nastaviti sa činjenjem prekršaja. Do isteka toga roka policija mora tu osobu predati sucu. Rok od 12 sati se može prekoračiti samo zbog nepredvidivih i neotklonjenih razloga, koji se posebno pisano obrazlažu (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 134.). Prekršajni sud može sam ili na prijedlog podnositelja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka pisanim i obrazloženim rješenjem zadržati osobu za koju postoji osnovana sumnja da je počinila prekršaj ako postoji osnovana bojazan da će uništiti, sakrit, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili da će utjecajem na svjedoke, sudionike ili prikrivače ometati provođenje prekršajnog postupka. Također prekršajni sud može zadržati osobu zatečenu pri počinjenju prekršaja koji se odnosi na nasilje u obitelji za koji se može izreći kazna zatvora ili novčana kazna od 2.000,00 kuna ili veća, a postoji osnovana bojazan da će osoba nastaviti s činjenjem prekršaja.

Zadržavanje može trajati do prestanka razloga zbog kojih je određeno, ali najdulje osam dana, a prema maloljetniku najdulje 24 sata, a računa se od trenutka lišenja slobode. Okrivljenika se mora ispitati u roku od 24 sata, a prekršajni postupak započeti prvoga narednoga radnog dana nakon dana kada je okrivljenik ispitan. Zadržavanje u prekršajnom postupku se može odrediti ili produljiti i nakon donošenja odluke kojom je izrečena kazna zatvora zbog prekršaja nasilja u obitelji, ako se s obzirom na okolnosti može očekivati da će okrivljenik nastaviti s činjenjem prekršaja. Tako određeno zadržavanje traje do stupanja okrivljenika na izdržavanje kazne zatvora, a najdulje 15 dana i uračunava se u kaznu.

Rješenje o zadržavanju odmah se predaje okrivljeniku. Na to rješenje okrivljenik i njegov branitelj mogu se žaliti u roku od 48 sati vijeću prekršajnog suda, koje će o žalbi odlučiti bez odgode. Žalba nema suspenzivni karakter. Zadržanoj će se osobi bez odgode dopustiti da o zadržavanju obavijesti rođaka ili koju osobu od povjerenja odnosno branitelja ako branitelj nije bio nazočan pri njezinu ispitivanju. Treba također spomenuti da ako je zadržan maloljetnik ili osoba u pijanom stanju, sudac će, ako je to moguće, bez odgode izvijestiti članove njegove obitelji ili za maloljetnika druge osobe koje o njemu skrbe (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 135.).

Po isteku roka od 12 sati odnosno kada više ne postoje neki od razloga za zadržavanje, uhićenik napušta posebne prostorije za smještanje. Izlaskom iz posebnih prostorija, Marko Marić je temeljem čl. 158 st. 6 Prekršajnog zakona ispitan u svojstvu osumnjičenika kojom prilikom je izjavio da će svoju obranu iznijeti na sudu te o tome sačinjen Zapisnik o ispitivanju osumnjičenika. (PRILOG 6) Prije samoga ispitivanja, temeljem čl. 109. a, st. 1 Prekršajnog zakona Marku Mariću je izdana Obavijest o prekršaju te je izjavio da se odriče prava na branitelja vezano za ispitivanje osumnjičenika. (PRILOG 7)

5.5. Optužni prijedlog i vrste prekršajno pravnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji

U Optužnom prijedlogu koji se podnosi sucu nadležnog prekršajnog suda, ovisno o okolnostima, podnositelj zahtjeva (policija) može samoinicijativno ili na zahtjev osobe izložene nasilju, tražiti da se protiv počinitelja izrekne i odgovarajuća zaštitna mjera. Prema Prekršajnom zakonu optužni prijedlog mogu podnijeti i sljedeće osobe: ovlaštenu tužitelj, državni odvjetnik, tijelo državne uprave, pravna osoba sa javnim ovlastima i oštećenik (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 109). Glavna svrha zaštitnih mjera je da se njihovom primjenom spriječi nasilje u obitelji, osigura nužna zaštita zdravlja i sigurnosti osobe koja je izložena nasilju te otklone okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja, a primjenjuju se radi otklanjanja ugroženosti osoba izloženih nasilju i drugih članova obitelji (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 137/09, 14/10, 60/10: čl. 11 st. 1). Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći sljedeće zaštitne mjere: obveznog psihosocijalnog tretmana, zabrana približavanja žrtvi nasilja, zabrana uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju, udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora, obveznog liječenja od ovisnosti i oduzimanje predmeta koji je namijenjen ili uporabljen u počinjenju prekršaja (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 137/09,14/10,60/10: čl. 11 st. 2).

Zaštitne mjere prema Prekršajnom zakonu su: obvezno liječenje od ovisnosti; zabrana obavljanja određenih dužnosti ili djelatnosti; zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova pravnoj osobi; zabrana stjecanja dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija; zabrana poslovanja s korisnicima državnog i lokalnih proračuna; zabrana upravljanja motornim vozilima; zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, čl. 50.).

Zakon o zaštiti nasilja u obitelji propisuje da nadležni sud mora policijskim službenicima izdati nalog da će radi zaštite i osiguranja osobe izložene nasilju, otpratiti osobu izloženu nasilju u kuću, stan ili drugi stambeni prostor radi uzimanja određenih isprava, odjeće, novca i drugih stvari za ostvarivanje njenog svakodnevnog života.

Ovakvo rješenje polazi od pretpostavke da je žrtva ta koja napušta stan i da joj onda treba pružiti zaštitu ukoliko treba uzeti neke stvari za osobnu upotrebu. Takvim stavom se ne osuđuje dovoljno nasilničko ponašanje počinitelja, ne čini ga se u dovoljnoj mjeri odgovornim za njegovo ili njeno ponašanje, nasilje se tolerira, prisiljava se žrtvu da snosi posljedice nasilja. Prema međunarodnim dokumentima, kad god je to moguće, žrtva treba ostati u stanu, a počinitelj nasilja je taj koji stan treba napustiti. Uloga policije prvenstveno treba biti praćenje počinitelja do stana kako bi uzeo stvari potrebne za život. Počinitelj bez pratnje policije ne bi smio ući u stan. Stoga Zakon o zaštiti od obiteljskog nasilja prvenstveno propisuje privremeno udaljenje počinitelja nasilja iz stana (kao mjeru opreza) uz njegovo pravo da uz pratnju policije iz stana uzme stvari nužne za svakodnevne potrebe. Prema Zakonu obično se žrtvama nasilja pruža pomoć tako što ih se šalje u sigurne kuće.

Provedenim izvidima i prikupljenim dokazima, policijski službenici su u optužnom prijedlogu, u činjeničnom opisu radnje i poduzetim mjerama utvrdili: „da se je Marko Marić u toku prijedpneva u obiteljskoj kući doveo u stanje alkoholiziranosti konzumirajući alkoholno piće rakiju. Nakon što se doveo u takvo stanje, suprugu Martu Marić je tjerao iz kuće i u više navrata vrijeđao pogrđnim riječima.“ Marko Marić je uhićen, te je bez uporabe sredstava prisile priveden u prostorije I. Policijske postaje Osijek, o čemu je sačinjeno Izvješće o uhićenju. Ponuđeno ispitivanje prisutnosti alkohola u organizmu Marko Marić je odbio, (vidljiva alkoholiziranost- zadah na alkohol, nerazgovijetan govor, teturav hod), o čemu je sačinjen Zapisnik o ispitivanju prisutnosti alkohola u organizmu. Marko Marić je u navedenom slučaju počinio prekršaj iz čl. 4., a kažnjiv po čl. 20 st. 2 Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN137/09, 14/10, 60/10). Član obitelji koji počinu nasilje iz članka 4. ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 1.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana. Ovlašteni tužitelj (policija) je ovom prilikom predložila da se Marka Marića proglasi krivim i kazni kaznom zatvora u trajanju od 10 dana te da mu se uz kaznu izrekne zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti (alkohola). Završetkom cijele prekršajne obrade, službujući šef smjene policijske postaje putem telefona zove dežurnog sudca ili sutkinju Prekršajnog suda te zakazuje raspravu.

6. POSTUPANJE PREKRŠAJNOG SUDA U PREKRŠAJU OBITELJSKOG NASILJA

Sud pred kojim se vodi prekršajni postupak, vezan uz zaštitu prava i interesa djece, nadležnom centru za socijalnu skrb i policiji dostaviti će obavijest o pokretanju postupka i pravomoćnim odlukama donesenim u prekršajnom postupku. Tijekom vođenja postupka stranku – žrtvu obiteljskog nasilja na njezin zahtjev izvijestiti o njenim pravima pri čemu će se voditi računa o tome da žrtva – stranka, koja je pravno neuka, bude izviještena o svojim pravima. Sudovi će također na neposredni osobni zahtjev stranke – žrtve obiteljskog nasilja, zakonskog zastupnika i/ili skrbnika izvijestiti odnosno osobu o ishodu postupka i dati joj presliku pravomoćnog rješenja. Također će sudovi o primijenjenim zaštitnim mjerama propisanim Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji voditi evidencije i dostavljati ih ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa. Sudovi također moraju organizaciju svoga rada prilagoditi na način da mogu provoditi nadležne postupke i u dane vikenda i blagdana. Zbog počinjenog nasilja u obitelji sudci prekršajnih sudova i istražni sudci osigurati će prihvat dovedenog okrivljenika odnosno osumnjičenika radi određivanja zadržavanja u prekršajnom, odnosno određivanja pritvora u kaznenom postupku, te ispitati dovedenu osobu i odlučiti o načinu vođenja daljnjeg postupka. Sudovi će također osigurati zaštitu žrtve pri dolasku na sud i unutar suda, omogućavanjem davanja iskaza odvojeno od počinitelja te fizičkom zaštitom žrtve u suradnji s policijom (<http://www.sigurnomjesto.hr/informacije/tko-sto-radi/>, 25.02.2016.).

6.1. Nadležnost prekršajnih sudova

Prekršajni sudovi su nadležni:

1. suditi u prvom stupnju za sve prekršaje, osim za one za koje je zakonom propisana nadležnost tijela državne uprave;
2. odlučivati o prigovorima protiv prekršajnih naloga svih ovlaštenih izdavatelja kada je prigovor podnesen zbog odluke o prekršajno pravnoj sankciji, troškovima postupka, oduzimanja imovinske koristi ili oduzimanja predmeta;
3. odlučivati o žalbi podnesenoj samo zbog odluke o prekršajno pravnim sankcijama, troškovima postupka, oduzimanju imovinske koristi ili oduzimanju predmeta protiv odluke o prekršaju koju je donio sud ili drugo tijelo postupka samo za

prekršaj ili stjecaj prekršaja za koje je ta kazna propisana samo novčana kazna do 15.000,00 kuna,

4. odlučivati o zahtjevu za obnovu prekršajnog postupka:
 - a) u predmetima u kojima su sudili,
 - b) protiv pravomoćnih prekršajnih naloga ovlaštenih tužitelja ako je riječ o prekršajima iz stvarne nadležnosti suda, te
 - c) protiv svih pravomoćnih obveznih prekršajnih naloga.
5. pružati pravnu pomoć prema odredbama međunarodnih ugovora i ovoga Zakona,
6. obavljati i druge poslove propisane zakonom (Veić, Gluščić; 2009., str. 25).

Prema članku 23. stavak 1. Zakona o sudovima (NN 28/13, 33/15, 82/15), prekršajni sudovi su prvostupanjski specijalizirani sudovi u području prekršajnog sudovanja. Međutim, činjenično ti sudovi imaju stvarnu nadležnost dijelom koja sadržajno ima obilježje drugostupanjske nadležnosti. Zakonska osnova za to je stavak 1. točka 6. i članka 23. stavak 1. točke 2. Zakona o sudovima koje daju mogućnost da se zakonom da u nadležnost prekršajnim sudovima obavljanje i drugih poslova.

Tijela državne uprave isto tako su nadležna za vođenje prekršajnih postupaka. Ona su nadležna za odlučivanje u prvom stupnju o prekršajima kada je to propisano posebnim zakonom, odlučivati o zahtjevima za obnovu prekršajnog postupka (u predmetima iz svoje nadležnosti i protiv pravomoćnih prekršajnih naloga u predmetima za koje je za vođenje prekršajnog postupka predviđeno prvostupanjsko odlučivanje toga tijela državne uprave) te obavljati i druge poslove propisane zakonom. (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, čl. 96.)

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske je nadležan: odlučivati o žalbama protiv prekršajnih sudova i tijela državne uprave koja vode prvostupanjski prekršajni postupak, te o žalbama protiv odluka drugih tijela kada je to propisano posebnim zakonom; rješava sukob nadležnosti između prekršajnih sudova; odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka o prekršaju kada je to propisano posebnim zakonom i obavlja druge poslove određene zakonom. (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, čl. 95.)

6.2. Stranke i sudionici u postupku

Okrivljenik je osoba (fizička i pravna) protiv koje se vodi prekršajni postupak. Zakon kao okrivljenike razlikuje: fizičku osobu, fizičku osobu obrtnika i osobu koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, pravnu osobu i s njom izjednačeni subjekt te odgovornu osobu u

pravnoj osobi. Kad se dijete učestalo ponaša na način kojim ostvaruje obilježja težih prekršaja, nadležno državno tijelo za postupanje u povodu počinjenih prekršaja o ponašanju djeteta obavještava roditelje ili skrbnike i centar za socijalnu skrb prema njegovu prebivalištu ili boravištu njegovih roditelja ili skrbnika. Procesni se položaj okrivljenika može najbolje opisati konstatacijom da je on subjekt postupka i kao takvom mu pripadaju određena prava, ali i obveze. U tijeku postupka okrivljenik ima pravo upozoriti ne sve činjenice i predlagati dokaze koji su važni za utvrđivanje prekršaja, postavljati pitanja osobama koje daju iskaze, razmotriti spise i razgledati predmete te davati primjedbe, objašnjenja i druge izjave kao i pravo na žalbu i druga pravna sredstva. Okrivljenici, osim okrivljenika pravne osobe, svoju obranu iznose sami, a druge radnje u postupku mogu obavljati sami ili putem opunomoćenog branitelja. (Aviani, 2013.:, 40)

Prema Prekršajnom zakonu (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, čl. 109.) ovlašteni tužitelji su: državni odvjetnik, tijelo državne uprave, pravna osoba sa javnim ovlastima te oštećenik.

Oštećeni je pravna ili fizička osoba čije je imovinsko ili osobno pravo prekršajem povrijeđeno ili ugroženo. U postupku pred sudom ili upravnim tijekom koje vodi postupak, oštećeni se može pojaviti kao ovlašteni tužitelj, oštećeni kao svjedok i oštećeni kao podnositelj imovinskopravnog zahtjeva. Svoja prava u postupku ili poduzimanje radnji može ostvariti putem opunomoćenika. Za maloljetnu osobu do šesnaeste godine ili osobu kojoj je oduzeta poslovna sposobnost, njezin zakonski zastupnik daje izjave i obavlja radnje u postupku. Oštećeni koji je podnio prijavu za prekršaj nadležnom državnom odvjetniku može, ako to državni odvjetnik ne učini, pod uvjetima predviđenim Prekršajnim zakonom (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15) sam podnijeti optužni prijedlog. Ako državni odvjetnik odustane od progona, oštećeni može preuzeti progon ostajući kod optužnog prijedloga ili ga može promijeniti (Josipović, et. al; 2014: str. 465).

6.3. Početak glavne rasprave

Prije otvaranja glavne rasprave sud provjerava jesu li se stekli uvjeti za njezino održavanje. Sud nakon otvaranja rasprave objavljuje predmet postupka. Glavna rasprava počinje njezinim otvaranjem u vrijeme i na mjestu gdje je zakazana.

Sudac prije otvaranja rasprave provjerava jesu li došle sve pozvane osobe i jesu li se ostvarili drugi uvjeti za održavanje rasprave. Glavna rasprava se može održati i donijeti presuda pod uvjetom da se uredno pozvane stranke i drugi sudionici nisu odazvali pozivu. Bez nazočnosti okrivljenika rasprava se može održati ako njegovo ispitivanje nije potrebno i ako to nije od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Sud može donijeti odluku da se rasprava može održati bez drugih pozvanih osoba koje nisu došle na raspravu, ako njihova nazočnost nije nužna. Ako je njihova nazočnost nužna, sud će raspravu odložiti te ih ponovno pozvati ili naložiti njihovo dovođenje. Kad uredno pozvan tužitelj nije došao na raspravu, ona se može održati i bez njegove nazočnosti samo kad to nije na štetu njegova pravnog interesa i ne ugrožava pravilno utvrđivanje činjenica u postupku. Kad su ispunjeni uvjeti za održavanje glavne rasprave bez nazočnosti pojedinih osoba, u dokaznom postupku će se pročitati ranije iznesena ili pisano podnesena obrana okrivljenika, iskazi svjedoka i pribavljeni nalaz i mišljenje vještaka. Vještak je osoba pozvana da pred sudom, koristeći se svojim stručnim zvanjem, iznese svoja sadašnja zapažanja (nalaz) i mišljenje o činjenicama koje bi mogle biti važne za utvrđivanje istinitosti navoda koji su predmet dokazivanja. (Triva, Dika; 2004., str. 432) Svjedok je fizička osoba koja nije stranka u postupku, koja se u njemu saslušava radi pribavljanja obavijesti o sadržaju njezinih opažanja o činjenicama koje se utvrđuju, do kojih nije došla kao stručna osoba po nalogu suda. (Triva, Dika; 2004., str. 518)

Kad se nisu ostvarili uvjeti za održavanje glavne rasprave, sudac može izvan rasprave ispitati svjedoke i vještake koji su se odazvali pozivu na raspravu. Zapisnik o njihovu ispitivanju pročitat će se na kasnijoj raspravi u dokaznom postupku.

Glavna rasprava se održava bez obzira na nazočnost stranaka i drugih pozvanih osoba i postojanja zakonskih uvjeta za održavanje rasprave ako se prema stanju dokaza u spisu predmeta treba donijeti presuda kojom se optužba odbija (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 167.).

Sudac koji vodi raspravu je dužan brinuti se da se predmet svestrano raspravi, pritom mora spriječiti svako odugovlačenje u postupku te brinuti o održavanju reda u sudnici i

poštivanju dostojanstva suda (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 165.).

U sudnici se ne smije obavljati fotografska, filmska, televizijska i druga snimanja tehničkim uređajima. Stranke i oštećeni mogu zvučno snimati tijekom rasprave za svoje potrebe, osim ako je s rasprave isključena javnost ili ako time ometaju tijek postupka.

Redoslijed izvođenja dokaza određuje sudac sukladno zakonskim normama. Zakon određuje da se okrivljenik ispituje prvi, nakon toga slijedi ispitivanje svjedoka i vještaka te izvođenje drugih dokaza potrebnih za utvrđivanje činjenica važnih za donošenje odluke. Ispitivanje oštećenika kao svjedoka se obavlja prije ispitivanja ostalih svjedoka.

Nakon završnog dokaznog postupka se iznose završni prijedlozi o vrsti odluke, s osvrtom na izvedene dokaze i pravna pitanja u postupku. Pravo iznošenja posljednjega završnog prijedloga pripada okrivljeniku.

Nakon završnih izlaganja stanaka, sud utvrđuje da je glavna rasprava dovršena i donosi rješenje o prekršaju, izricanjem kojeg završava prekršajni postupak u prvom stupnju (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 178.).

6.4. Ispitivanje okrivljenika i oštećenika

6.4.1. Ispitivanje okrivljenika

Prekršajni zakon kao osnovnu formu propisuje način ispitivanja okrivljenika. To je usmeno i neposredno ispitivanje, ali dozvoljava sudu ili upravnom tijelu koje vodi prekršajni postupak da pozovu okrivljenika da svoju obranu iznese u pisanom obliku ako ustanove da neposredno i usmeno ispitivanje nije potrebno s obzirom na obilježje prekršaja i podatke navedene u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka.

Ispitivanje okrivljenika prvi put započinje utvrđivanjem njegove istovjetnosti te ga se pita: ime i prezime; nadimak ako ga ima; ime i prezime roditelja; djevojačko obiteljsko ime majke; gdje je rođen; gdje stanuje; dan, mjesec i godinu rođenja; koje je narodnosti; kojeg je državljanstva; čime se zanima; kakve su mu obiteljske prilike; zna li pisati; koje je završio škole; je li, gdje i kada služio vojsku; kakvog je imovinskog stanja; je li, kada i zašto prekršajno kažnjavan; vodi li se protiv njega postupak za koji drugi prekršaj ili kazneno djelo; a ako je maloljetnik, tko mu je zakonski zastupnik. Nakon utvrđivanja osobne istovjetnosti poučava ga se da je dužan odazvati se na pozive, da odmah mora priopćiti svoju promjenu

adrese ili namjeru promjene boravišta te ga se upozorava na posljedice ako ne postupi sukladno navedenim obvezama (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 171, stavak 1.).

Nakon utvrđivanja istovjetnosti i davanja upozorenja o obvezi odazivanja na pozive, okrivljeniku se priopćava zašto ga se okrivljuje i upozorava da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja te na pravo da uzme branitelja po svom izboru, koji može biti nazočan ispitivanju.

Zakon propisuje izričitu obvezu da se prilikom prvog ispitivanja okrivljenika na glavnoj raspravi od okrivljenika zatraži da se očituje o osnovanosti optužbe i krivnji. Ako se okrivljenik očituje krivim u odnosu na sve točke optužnog prijedloga, okolnosno se ispituje na sve točke optužnog prijedloga, a sud okrivljenikovo priznanje ocjenjuje sukladnim dokazima u spisu, pa u nastavku dokaznog postupka izvodi samo dokaze koji se odnose na odluku o prekršajno pravnim sankcijama i drugim mjerama (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 171.a).

Okrivljenik može imati branitelja tijekom cijelog prekršajnog postupka, a i prije njegova pokretanja kad ovlaštena osoba tijela državne uprave prikuplja obavijesti, tijekom postupanja u okviru svoje nadležnosti za provođenje nadzora, a osobu ispituje u svojstvu osumnjičenika.

Uhićenog okrivljenika koji mu je doveden sudac je dužan upozoriti o pravo na branitelja. Ako se okrivljenik očituje da želi branitelja, zastaje se s ispitivanjem najviše do dva sata u kojem vremenu će se na odgovarajući način omogućiti okrivljeniku da uzme branitelja ili da ga izabere s liste dežurnih odvjetnika. Ako u tom vremenu okrivljenik ne uzme branitelja ili branitelj kojeg je uzeo ili izabrao u tom vremenu ne dođe, sud može ispitati okrivljenika i bez nazočnosti branitelja. Očitovanje okrivljenika o branitelju unosi se u zapisnik. Kad sudac ustanovi da je okrivljenik nijem ili gluh dužan je, bez obzira na to u kojoj je fazi postupak, u svemu postupiti na opisan način. Ako okrivljenik sam ne uzme branitelja, na zahtjev suca, predsjednik suda postavlja branitelja po službenoj dužnosti do pravomoćnog dovršetka postupka. Žalba protiv rješenja o postavljanju branitelja po službenoj dužnosti ne odgađa izvršenje rješenja (Josipović, et. al; 2014, str. 470).

Ispitivanje okrivljenika odvija se na način da on prvo iznosi svoju obranu, a ako je njegov iskaz nejasan ili nepotpun, mogu mu se postaviti dopunjujuća, precizirajuća i provjeravajuća pitanja. Zabranjeno je postavljanje sugestivnih i kaptioznih pitanja. Potpuno disjunktivna (dopušteno samo odgovor DA ili NE, npr. Da li je Marko Marić psovao svojoj supruzi); nepotpuno disjunktivna (dopušteno više ponuđenih alternativa, npr. Da li je Marko Marić bio alkoholiziran, psovao svojoj supruzi?); ekspektivna/očekujuća (upućuju upitanog

na odgovor koji se očekuje, npr. Zar ne, vi ste bili alkoholizirani?); Odlučna (naslućuje se željeni odgovor, npr. Jeste li udarili svoju suprugu?) te kao što je već rečeno, iznuđivanje iskaza. Ako se iskaz okrivljenika i svjedoka ili drugih okrivljenika ne slažu o važnim činjenicama, može ga se suočiti s tim osobama.

Dokaznu vrijednost okrivljenikova iskaza u skladu s načelom slobodne ocjene dokaza određuje tijelo koje vodi postupak na temelju uvjerljivosti iskaza, njegove logičke konzistentnosti, ali i u odnosu na druge izvedene dokaze.

Iznoseći svoju obranu okrivljenik Marko Marić je izjavio kako su točni navodi optužnog prijedloga i osjeća se krivim za terećeni prekršaj. Isti priznaje da je kritične zgrade počinio naselje u obitelji na način da je u alkoholiziranom stanju vrijeđao suprugu Martu Marić, tjerao ju iz kuće i nazivao pogrdnim riječima. Bio je pod utjecajem alkohola slijedom čega je i reagirao na opisan način zbog čega iskreno žali i obvezuje se u što kraćem roku javiti kod doktora Ivića, svoga psihijatra obzirom da se ranije liječio po psihijatriji zbog ovisnosti od alkohola. Svjestan je počinjenog prekršaja, zbog čega izražava iskreno žaljenje, te se obvezuje ubuduće kloniti ovakvih i sličnih prekršaja. (Prekršajni sud Osijek, broj: Pp 13. J-1136/15-4)

6.4.2. Ispitivanje oštećenika

Kao svjedoci pozivaju se osobe za koje je vjerojatno da mogu dati obavijesti o prekršajnom djelu, počinitelju i o drugim važnim okolnostima. Prema tome oštećenik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj mogu se ispitati kao svjedoci. Svaka osoba koja se poziva kao svjedok, dužna se je odazvati pozivu, a ako svoj izostanak ne opravda, biti će prisilno dovedena.

Svjedok nije obavezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog rođaka kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

Svjedoci se ispituju svaki posebno i bez ostalih svjedoka. Dužan je odgovore davati usmeno. Najprije će svjedok biti upitan za ime i prezime; ime oca; zanimanje; boravište; mjesto rođenja; godine života; osobni identifikacijski broj i njegov odnos s okrivljenikom i oštećenikom. Nakon toga bit će upozoren da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Nakon općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je poznato o predmetu rasprave, a nakon toga mu se postavljaju pitanja

radi provjere, dopune i razrješenja. Svjedoka se uvijek pita otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči. Pri ispitivanju svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti (Hečimović, Kolesarić; 2012.,154).

Iz svjedočkog iskaza oštećenice Marte Marić proizlazi da je kritične zgrade suprug bio u vidno alkoholiziranom stanju te ju je počeo vrijeđati i tjerati iz kuće. Suprug u zadnje vrijeme učestalo konzumira alkohol, a kada je pod utjecajem alkohola vrijeđa je, ponižava, slijedom čega je i pozvala policiju. Smatra da je suprugu neophodno liječenje o ovisnosti o alkoholu. Svog supruga se ne boji i osim liječenja od ovisnosti o alkoholu ne predlaže niti jednu drugu zaštitnu mjeru. (Prekršajni sud Osijek, broj: Pp 13. J-1136/15-4)

6.5. Donošenje i objava presude

Presuda se izriče i javno objavljuje odmah po zaključivanju glavne rasprave. Sud temelji presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi, savjesno cijeneći svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima te se na temelju takve ocjene izvodi zaključak da li je neka činjenica dokazana. Presuda se može odnositi samo na osobu protiv koje je započeo postupak i na prekršaj koji joj je stavljen na teret. Sud nije vezan za prijedlog tužitelja o pravnoj ocjeni djela.

Pisani otporak presude se dostavlja okrivljeniku koji nije došao na ročište na kojemu se rješenje trebalo izreći ili javno objaviti, odnosno ako okrivljenik ili njegov branitelj nisu bili nazočni na raspravi u vrijeme njezinog zaključivanja, ili ako se okrivljenik suglasio s tim da se rješenje o prekršaju neće javno objaviti. U složenijim predmetima sud može nakon završetka glavne rasprave odgoditi donošenje presude i njenu objavu za tri dana. O mjestu i vremenu priopćavanja presude izvještava nazočne stranke i sudionike. (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 179.)

Ovjerovljeni prijepis presude s obrazloženjem dostavlja se strankama i drugim osobama koje imaju pravo žalbe. Svatko tko ima pravo žalbe protiv presude, može se odreći toga prava nakon što mu je usmeno priopćeno, odnosno dostavljena presuda protiv koje ima pravo žalbe. Ovlaštenici na žalbu mogu i odustati od već podnesene žalbe. Okrivljenik može odustati od podnesene žalbe koju je u njegovu korist podnijela za to ovlaštena osoba (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 192., stavak 2.). Ako se okrivljenik odrekao prava na žalbu, žalbu ne mogu podnijeti osobe koje su ovlaštene žalbu podnijeti u njegovu korist.

Odricanje od prava na podnošenje žalbe, odnosno odustajanje od već podnesene žalbe je neopozivo (Josipović i et.al; 2014, 472.).

Prekršajni sud u Osijeku, presudio je da je okrivljenik Marko Marić kriv što je u alkoholiziranom stanju počinio nasilje u obitelji prema supruzi Marti Marić verbalnim napadom i vrijeđanjem, čime je postupio suprotno odredbi čl. 4 st. 1 Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 137/09, 14/10, 60/10) te počinio prekršaj kažnjiv po čl. 20 st. 2. istoga Zakona (NN 137/09, 14/10, 60/10) pa se okrivljeniku za navedeni prekršaj temeljem citiranog članka navedenog zakona izriče kazna zatvora u trajanju od 15 dana. Uz daljnju primjenu čl. 44 st. 3 Prekršajnog zakona prema okrivljeniku se primjenjuje uvjetna osuda. Uvjetnom osudom odgađa se izvršenje izrečene kazne zatvora u trajanju od 15 dana za vrijeme koje ne može biti kraće od tri mjeseca niti dulje od jedne godine.

Temeljem čl. 45 st. 1 t. 3 Prekršajnog zakona (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15) prema okrivljeniku se izriče posebna obveza obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu u trajanju od 6 mjeseci ambulantnim putem koja će se izvršiti u Psihijatrijskoj klinici Kliničkog bolničkog centra Osijek.

6.6. Pravni lijekovi u prekršajnom postupku

Pravni lijekovi u prekršajnom postupku se mogu podijeliti na redovite i izvanredne pravne lijekove. Prema tome redoviti pravni lijekovi se mogu podnositi protiv nepravomoćnih odluka, dok se izvanredni pravni lijekovi podnose protiv pravomoćnih odluka. Redoviti pravni lijek u prekršajnom postupku je žalba. Žalba je redovit, potpun, devolutivan, suspenzivan i dvostran pravni lijek protiv odluka o prekršaju. Redovit zato što se podnosi protiv nepravomoćnog rješenja, potpun jer se može izjaviti zbog svih žalbenih razloga, devolutivan jer o njoj odlučuje drugostupanjski sud, suspenzivan jer odgađa izvršenje rješenja i dvostran jer se dostavlja i drugoj strani.

Izvanredni pravni lijekovi su: obnova postupka, zahtjev za zaštitu zakonitosti i zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne. Ublažavanje pravomoćno izrečene kazne dopušteno je kad se nakon pravomoćnosti odluke o prekršaju kojom je osuđeniku izrečena kazna zatvora ili novčana kazna u iznosu većem od deset tisuća kuna za fizičku osobu, iznosu većem od trideset tisuća kuna za okrivljenika fizičku osobu obrtnika i osobu koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću i iznosu većem od pedeset tisuća kuna za pravnu osobu pojave okolnosti kojih nije bilo kad se izricala odluka o prekršaju ili sud za njih nije znao ranije, i ako

su postojale, a one bi očito dovele do blaže osude. Ne može se podnijeti zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne nakon što je kazna izvršena (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 217).

Obnova postupka je izvanredni pravni lijek kojim se može obnoviti pravomoćno završen postupak u korist osuđenika ili na štetu okrivljenika.

Zahtjev za zaštitu zakonitosti je izvanredan pravni lijek koji se može podignuti državni odvjetnik Republike Hrvatske protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravomoćnim odlukama. (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, članak 220)

Na kraju presude sud je prema priloženim dokazima zaključio kako se protiv presude ne može izjaviti žalba, budući je okrivljenik priznao sve za što ga se teretilo i nema namjeru podnositi žalbu te presuda odmah postaje pravomoćna.

7. ZAKLJUČAK

Nasilje u obitelji je i dalje vrlo aktualna tema, na što ukazuje činjenica da se na svim razinama kontinuirano intenziviraju naponi s ciljem suzbijanja ovog problema.

Policija je dužna zaštititi žrtvu od nasilja u obitelji, odnosno raditi na suzbijanju nasilja u obitelji u funkciji zaštite opstojnosti i zdravlja obitelji i sprječavanja međugeneracijskog prijenosa nasilja u obitelji te istodobno i u funkciji provedbe proaktivne strategije prevencije: ubojstava, samoubojstava, nanošenja teških tjelesnih ozljeda, fizičkog i psihičkog zlostavljanja, spolnih delikata, udaljenja djece i maloljetnika iz roditeljskog doma, maloljetničke delinkvencije, jačanju kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, suzbijanja zlouporabe opojnih droga i drugih ovisnosti.

Nasilje u obitelji predstavlja jedan od ozbiljnih problema koji je prožet kroz čitavu povijest njenog razvoja. Ovo je problem koji se ne tiče same obitelji, nego i cijelog društva. Primjeri iz prakse govore o posljedicama nasilja, kada je obično kasno pružiti bilo kakvu pomoć takvoj obitelji, zbog čega mnogi smatraju da je krajnje vrijeme da se o problemu nasilja u obitelji progovori što češće javno i da društvo na nacionalnom nivou poduzme odgovarajuće mjere prevencije u cilju sprječavanja nasilja u obitelji. Dobar primjer za to jest Nacionalni tim za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama. To je sporazum između ministarstva nadležnih za unutarnje poslove, pravosuđe, obitelj, zdravstvo, socijalnu politiku, obrazovanje te upravu. Inače, kroz svoj policijski rad i sam sam uključen u prevenciju nasilja u obitelji, a sporazumom je predviđeno uspostavljanje međuresorne suradnje na nacionalnoj i lokalnoj razini te se želi kroz sustav timskog rada i djelovanja pratiti i nadzirati slučajeve obiteljskog nasilja, unaprijediti sustav rada svih spomenutih resora u cilju što bolje kvalitete zaštite žrtava. Zato je neophodno preventivno djelovati da se rasprostranjenost ovih pojava svede na najmanju moguću mjeru.

Osnovno je pitanje zašto do takvih pojava uopće dolazi i što društvo, sa svojim institucijama, mora poduzeti da bi se otklonili uzroci koji do toga dovode. Pri tome se mora poći od obitelji u kojoj započinje formiranje ličnosti, a zatim potaknuti odgojna uloga škole ne samo promjenom zakonske regulative već i pozitivnom selekcijom kadrova. Uspješnost sprečavanja protupravnih pojava nasilja u obitelji leži u sinkroniziranom djelovanju svih društvenih institucija i svih oblika samoorganiziranja mladih. Bitno je naglasiti da zakonska regulativa bez senzibiliziranja javnosti te stručnjaka za navedene probleme, ne može doprinijeti sprječavanju nasilja u obitelji. Važno je prepoznavanje nasilja unutar obitelji kao

neprihvatljivog ponašanja te pravovremena društvena reakcija na obiteljsko nasilje kako bi se ono odstranilo iz društva pa tako i iz obitelji.

LITERATURA

Knjige:

1. Aviani, D. (2013): *Prekršajno pravo*, Pravni fakultet sveučilišta u Splitu, Split
2. Josipović, I. i et. al. (2014): *Komentar Prekršajnog zakona*, Narodne novine, Zagreb
3. Milivojević Antoliš, L. (2012): *Prekršajno pravo i materijalno pravne odredbe prekršajnog zakona*, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske Policijska akademija, Zagreb
4. Radić, I., Radina, A. (2014): *Zaštita od nasilja u obitelji: obiteljsko pravni, prekršajno pravni i kaznenopravni aspekt*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 3/2014
5. Staničić, F. (2015): *Policijsko upravno pravo*, Narodne novine, Zagreb
6. Šostar, Z., Barić, Ž. (2009): *Ne želim živjeti u nasilju*, Mali pravni vodič za osobe koje žele prekinuti krug nasilja, Lovreković tiskara d.o.o., Zagreb
7. Triva, S., Dika, M. (2004): *Građansko parnično procesno pravo*, Narodne novine, Zagreb
8. Veić, P., Gluščić, S. (2009.): *Prekršajno pravo*, Narodne novine, Zagreb

Stručni časopisi i članci:

9. Bauer, K. (2006): *Nasilje u obitelji*, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Zagreb
10. Hačimović, I., Kolesarić, D. (2012): *Kada znaš nije te strah*, Vodič za oštećenike, žrtve i svjedoke u kaznenom postupku, S.O.S. telefon – POZIV U POMOĆ, Virovitica
11. Podhraški, T. (2009): *Postupanje policije po odredbama Prekršajnog zakona*, Policijska sigurnost, Zagreb, broj. 2

Pravni izvori:

12. Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14
13. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, Narodne novine 76/09, 92/14
14. Prekršajni zakon, Narodne novine 107/07, 39/13, 157/13, 110/15
15. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Narodne novine 137/09, 14/10, 60/10

Web stranice:

16. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, http://www.iusinfo.hr/UsefulDocs/..%5CAppendix%5CDDOKU_HR%5CDDHR20140128N89_24_1.pdf (09.06.2016.)
17. Sigurnost i povjerenje: Dužnosti policije u slučajevima nasilja u obitelji, <http://www.mup.hr/1137.aspx>, 25.02.2016.
18. <http://www.sigurnomjesto.hr/informacije/tko-sto-radi/>, 25.02.2016.
19. <http://www.pravst.unist.hr/zbornik.php?p=30&s=255>, 09.06.2016.

POPIS PRILOGA:

- PRILOG 1 - Izvješće o pruženoj intervenciji povodom dojave o nasilju u obitelji
- PRILOG 2 - Zapisnik o ispitivanju svjedoka
- PRILOG 3 - Optužni prijedlog
- PRILOG 4 - Izvješće o uhićenju
- PRILOG 5 - Zapisnik o ispitivanju prisutnosti alkohola, opojnih droga ili lijekova u organizmu
- PRILOG 6 - Zapisnik o ispitivanju osumnjičenika

PRILOG 1

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
POLICIJSKA UPRAVA OSJEČKO – BARANJSKA
I POLICIJSKA POSTAJA OSIJEK
(policajska postaja)

Zavedeno u Dnevnik događaja pod brojem _____; Broj: 511-_____

IZVJEŠĆE O PRUŽENOJ INTERVENCIJI POVODOM DOJAVE O NASILJU U
OBITELJI

Dojava je zaprimljena:

- a) telefonom,
- b) od Operativno-komunikacijskog centra policije,
- c) u policijskoj postaji,
- d) izvan službenih prostorija policije,

Dana _____ godine u _____ sati, od strane
(datum) (vrijeme)

_____ iz _____
(ime i prezime osobe koja je dojavila događaj) (adresa stanovanja/naziv i adresa ustanove)

_____, broj telefona _____
dojavljeno je¹ _____

DOJAVU ZAPRIMIO

Poduzete mjere i radnje:

- a) Na mjesto događaja u _____ sati upućeni policijski službenici _____
_____ i upoznati sa svim okolnostima dojave²
- b) Na mjesto događaja upućena ekipa za očevide DA-NE
- c) Uvidom u IS MUP-a utvrđeno je da član obitelji posjeduje vatreno oružje DA-NE _____
(ako DA, navesti koje)
- d) _____

ŠEF SMJENE

¹ • Prilikom zaprimanja dojave potrebno je pribaviti odgovore na zlatna pitanja kriminalistike (tko, što, koga, kako, gdje, kada, čime, zašto); ukoliko intervenciju traži žrtva, potrebno je utvrditi nalazi li se počinitelj nasilja u blizini i može li žrtva slobodno govoriti.

• Potrebno je pokušati utvrditi : - da li je netko ozlijeđen (žurno izvješćivanje zdravstvene ustanove), - da li su u događaju sudjelovala djeca i jesu li na bilo koji način ugrožena (žurno izvješćivanje Centra za socijalnu skrb) - posjeduje li netko od sudionika oružje ili opasno oruđe (bez obzira da li je bilo upotrijebljeno prilikom izvršenja prekršaja/kaznenog djela).

² • Policijski službenici trebaju biti upoznati: - sa sadržajem dojave u potpunosti, - s podacima o počinitelju i oštećenima iz kriminalističkih i operativnih evidencija koje se vode na IS MUP-a (prethodna prijavljivanost), - s podatkom da li se u odnosu na počinitelja provodi zaštitna mjera (čl. 11. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji) ili mjera opreza (čl. 90. Zakona o kaznenom postupku), - s podatkom da li počinitelj posjeduje legalno/ilegalno oružje ili opasno oruđe.

UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

Dolaskom na mjesto događaja u _____ sati, zatečeni su:

(svi osobni podaci zatečenih osoba, srodstvo, sa naznakom na koji je način utvrđen identitet, posebno imajući u vidu nazočnost događaju maloljetnih osoba)

U pojedinačno obavljenim obavijesnim razgovorima došlo se do saznanja³: _____

(sadržaj iskaza žrtve/žrtava, svjedoka i počinitelja)

Djelatnik centra za socijalnu skrb _____ se uključio _____.

(ime i prezime)

(datum i vrijeme)

Da li je obitelj u tretmanu Centra za socijalnu skrb: DA-NE _____

(navesti kojeg centra)

³ Prilikom obavljanja obavijesnih razgovora, potrebno je prvo obaviti obavijesni razgovor sa žrtvom/žrtvama. Ukoliko je žrtva maloljetna, potrebno je obaviti i razgovor s nezlostavljajućim roditeljem ili zakonskim zastupnikom. Žrtva u velikom broju slučajeva ne može policijskim službenicima u slobodnom govoru iskazati o svim onim okolnostima koje su značajne za obradu prijavljenog prekršaja/kaznenog djela, te je stoga nužno da policijski službenici svojim pitanjima usmjere iskaz žrtve na one okolnosti koje će omogućiti: a) utvrđivanje prekršaja/kaznenog djela u odnosu na događaj zbog kojeg je intervencija pružena i b) utvrđivanje prekršaja/kaznenog djela u odnosu na događaje koji su prethodili.

Struktura ovog dijela izvješća trebala bi sadržavati sljedeće cjeline:

- Prvi događaj

Potrebno je opisati prvi događaj nasilja u obitelji, kojeg se žrtva može sjetiti. Žrtve se takvih događaja obično dobro sjećaju. Pokušajte utvrditi kada, gdje i kako se događaj zbio, je li netko taj događaj čuo ili vidio, je li netko opazio npr. tjelesnu ozljedu koju je žrtva tom prilikom zadobila.

- Tipičan/izraziti događaj

Opišite događaj koji je tipičan, u odnosu na prirodu i način zlostavljanja. Žrtve često govore da se nasilje događa u određeno vrijeme, na određenom mjestu ili kao posljedica nekih prethodnih događaja (po dolasku počinitelja s posla, tijekom vikenda, nakon što se počinitelj dovede u stanje alkoholiziranosti...)

- Najteži događaj

Žrtva će se gotovo uvijek sjetiti najtežeg nasilja, kojem je bila izložena. Opišite taj događaj i pokušajte dobiti odgovore na zlatna pitanja kriminalistike. Bitno je smjestiti događaj u vrijeme i prostor. Pokušajte utvrditi je li netko znao za to nasilje, te je li netko primijetio ozljede žrtve ili druge posljedice nasilja (izbacivanje žrtve iz stana ili kuće, oštećenje ili uništavanje namještaja...)

- Posljednji događaj

Opišite događaj zbog kojeg je žrtva ili netko drugi zatražio intervenciju policije. Također pokušajte dobiti odgovore na zlatna pitanja kriminalistike i utvrditi zna li netko za ovo nasilje, ima li žrtva saznanja o legalnom/ilegalnom oružju koje posjeduje počinitelj ili drugi članovi kućanstva i gdje se ono nalazi, ima li žrtva saznanja o drugim oblicima protupravnog ponašanja počinitelja koja nisu bila prijavljena policiji

- Izloženost djece nasilju

Navesti osobne podatke djece i maloljetnika-žrtava nasilja. U situacijama u kojima djeca nisu izravno izložena nasilju, potrebno je navesti da li su i kada bila nazočna nasilju u obitelji

- Iskaz o budućnosti

Opišite kako žrtva vidi svoju budućnost i što očekuje od svog odnosa s počiniteljem

Neposrednim opažanjem utvrđeno:

a) mjesto događaja⁴ _____
(razbacani predmeti, oštećen namještaj i pokućstvo, drugi tragovi nasilja)

b) oštećena osoba⁵ _____

(ime i prezime, opis vidljivih ozljeda, stanje uznemirenosti, straha i sl.)

- liječnička pomoć ponuđena: DA-NE
- vođena na liječnički pregled _____
(navesti u koju zdravstvenu ustanovu, kvalifikacija ozljede od strane liječnika)
- zadržana na liječenju: DA-NE _____
(navesti u kojoj ustanovi)
- pristupila u službene prostorije: DA-NE

c) osumnjičena osoba⁶ _____

_____ (ime i prezime, opis vidljivih ozljeda, opće psiho-fizičko stanje)

- liječnička pomoć ponuđena: DA-NE
- vođena na liječnički pregled _____
(navesti u koju zdravstvenu ustanovu, kvalifikacija ozljede od strane liječnika)
- zadržana na liječenju: DA-NE _____
(navesti u kojoj ustanovi)
- određeno uzimanje uzoraka krvi i urina radi vještačenja: DA-NE
- pristupila/dovedena u službene prostorije policije: DA-NE _____
(ukoliko da, navesti vrijeme i datum)
- upotrijebljena sredstva prisile: DA-NE _____
(navesti koja i prema kome)

d) sredstvo izvršenja pronađeno: DA-NE ; oduzeto _____

(navesti sredstvo i broj potvrde o privremenom oduzimanju predmeta uz koju je oduzeto i od koga)

e) saznanja o oružju: DA-NE ; _____

(navesti od koga potječe saznanje, radi li se o legalnom ili ilegalnom oružju, vrsta oružja)

- oružje oduzeto: DA-NE ; _____
(navesti od koga, zakonsku osnovu oduzimanja i broj potvrde o privremenom oduzimanju predmeta)

f) uputa oštećenom/zakonskom zastupniku oštećenika (ukoliko oštećenik nije punoljetan ili mu je oduzeta poslovna sposobnost):

- prethodno upoznat/upoznata sa zaštitnim mjerama iz čl. 11. ZZNO-a, iskazuje da predlaže slijedeće zaštitne mjere⁷ u odnosu na počinitelja: _____

⁴ Potrebno je kratko navesti promjene na mjestu događaja i tragove koji ukazuju na nasilje počinitelja prema osobama i/ili stvarima, a detaljan opis će biti sadržan u Zapisniku o očevidu. Očevid se obavlja temeljem ovlasti iz čl. 159. st. 2. Prekršajnog zakona.

⁵ Dužnost policijskih službenika je dokumentirati tjelesne ozljede žrtve. Osim tjelesnih ozljeda na vidljivim dijelovima tijela (glava, šake...), žrtva može imati i ozljede na dijelovima tijela pokrivenih odjećom ili na dijelovima glave pokrivenima kosom pa je od žrtve potrebno tražiti da kaže na kojim je dijelovima tijela zadobila tjelesne ozljede. Postojanje tjelesnih ozljeda utvrditi će se: a) opisom tjelesnih ozljeda od strane policijskih službenika u ovom dijelu izvješća, b) očevidom na tijelu žrtve - čl. 159. st. 2. Prekršajnog zakona, c) uvidom u liječničku dokumentaciju.

⁶ Ukoliko prilikom pružanja intervencije osumnjičenik nije pronađen na mjestu događaja dužnost je policijskih službenika od oštećenika i drugih osoba prikupiti podatke temeljem kojih se odmah mogu poduzeti mjere tražanja za počiniteljem.

- upoznat/a s mjerama koje će policija poduzeti u odnosu na počinitelja⁷: _____
 - upoznat/a da će mu/joj policijski službenici priopćiti odluku suca za prekršaje/istražnog suca
 - upoznat/a o važnosti samozaštitnog ponašanja i suradnog odnosa žrtve
 - upoznat/a o adresaru ustanova koje pružaju pomoć, zaštitu i podršku žrtvama nasilja u obitelji
 - upoznat/a o mogućnosti sklanjanja u sklonište za žrtve obiteljskog nasilja
-

g) uputa osumnjičenom:

- upoznat/a s mjerama i radnjama koje će policijski službenici protiv njega poduzeti _____
- upoznat/a sa zaštitnim mjerama koje će biti predložene sucu za prekršaje _____
- upoznat s razlozima uhićenja

O uhićenju osumnjičenika upoznati:

- roditelj ili skrbnik uhićenog maloljetnika _____
- tijelo socijalne skrbi, radi mogućeg zbrinjavanja članova obitelji oštećenih nasiljem _____

⁷ Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći sljedeće zaštitne mjere:

- a) obveznog psihosocijalnog tretmana,
 - b) zabrane približavanja žrtvi nasilja,
 - c) zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju,
 - d) udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,
 - e) obveznog liječenja od ovisnosti,
 - g) oduzimanje predmeta koji je namijenjen ili uporabljen u počinjenju prekršaja.
- Navesti je li žrtva zatražila smještaj, te naziv ustanove koja je posredovala u organizaciji i pružanju smještaja (naziv i adresa ustanove u koju je žrtva smještena neće se navoditi)

Uhićenje - čl. 134. st. 1. Prekršajnog zakona / uvjeti: a) zaticanje u počinjenju prekršaja, b) prekršaj vezan za nasilje u obitelji, c) postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se i dr.) i/ili postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak i/ ili da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike /

Dovođenje sucu za prekršaje – čl. 134. st. 3. Prekršajnog zakona

Smještanje u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva - čl. 137. Prekršajnog zakona

Postupanje završeno dana _____, u _____ sati.

Podnesen optužni prijedlog: DA - NE ;

zakonska osnova _____
(ukoliko je optužni prijedlog podnesen, navesti naziv zakona i kažnjivu odredbu)

NAPOMENA _____

ODOBRIO ŠEF SMJENE

IZVJEŠĆE SASTAVILI
POLICIJSKI SLUŽBENICI

VIDIO NADREĐENI RUKOVODITELJ

M.P.

Članak 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Nasilje u obitelji je svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja, a osobito: tjelesno nasilje, odnosno primjena fizičke sile bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili nije, tjelesno kažnjavanje i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci u odgojne svrhe,

- psihičko nasilje, odnosno primjena psihičke prisile koja je prouzročila osjećaj straha, ugroženosti, uznemirenosti ili povrede dostojanstva, verbalno nasilje, verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima ili na drugi način grubo verbalno uznemiravanje, uhođenje ili uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija ili na drugi način ili komuniciranja s trećim osobama, protupravna izolacija ili ugrožavanje slobode kretanja (u daljnjem tekstu: uhođenje i uznemiravanje),
- spolno nasilje, odnosno spolno uznemiravanje,
- ekonomsko nasilje pod kojim se podrazumijeva oštećenje ili uništenje osobne i zajedničke imovine ili zabrana ili onemogućavanje korištenja osobne i zajedničke imovine ili pokušaj da se to učini te oduzimanje prava ili zabrana raspolaganja osobnim prihodima ili imovinom stečenom osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja ili rada, prisiljavanje na ekonomsku ovisnost, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i skrb o djeci ili drugim uzdržavanim članovima zajedničkog kućanstva.

Članak 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

(1) Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći kaznu zatvora ili novčanu kaznu.

(2) Član obitelji koji počini nasilje iz članka 4. ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 1.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.

(3) Član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(4) Punoljetni član obitelji koji u nazočnosti djeteta, maloljetne osobe ili osobe s invaliditetom počini nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(5) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 4. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(6) Ako je nasilje iz stavka 5. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta, maloljetne osobe ili osobe s invaliditetom, počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(7) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 6. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

PRILOG 2

POLICIJSKA UPRAVA _____

Broj: _____

(mjesto i datum)

Temeljem članka 158. stavka 7. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/07. i 39/13.), članka 173. i članka 119. istog Zakona dana _____ u prostorijama _____ sastavlja se

**ZAPISNIK
O ISPITIVANJU SVJEDOKA**

_____ od _____
(ime i prezime) (ime i prezime roditelja i djevojačko prezime majke)

rođen _____ u _____ , _____ ,
(dan, mjesec i godina rođenja) (mjesto rođenja) (država rođenja)

s prebivalištem/boravištem u _____
(mjesto)

ulica _____ kućni broj _____ , grad/općina _____

_____ , _____ , osobni podaci provjereni uvidom u : _____
(državljanstvo) (matični broj)

(naziv i serijski broj isprave u koju je izvršen uvid, odnosno osobni podaci, naziv i serijski broj isprave osobe preko koje je provjeren identitet)

odnos s osumnjičenikom _____

(rodbinski, poslovni i dr.)

odnos s oštećenikom _____ ,

(rodbinski, poslovni i dr.)

zna li pisati _____ , kakvu je školu završio _____ , _____
(po zanimanju)

zaposlen u _____ ,

ako je maloljetan tko mu je zakonski zastupnik _____ ,

Zbog postojanja osnova sumnje da je počinjen prekršaj:

(članak, stavak, točka i naziv zakona)

Ispitivanje obavlja policijski službenik: _____ ,
(ime, prezime i broj službene značke)

a zapisničar je: _____ .
(ime i prezime)

Prije ispitivanja utvrđuje se slijedeće:

1. Svjedok je upoznat da nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili svog bliskog rođaka teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili kaznenom progonu;
2. Svjedok je upozoren da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo;
3. Nazočne osobe upoznate su s pravom da pročitaju zapisnik ili da im se isti pročita.

Ispitivanju su nazočni:

- tumač za _____ jezik _____ (ime i prezime)

- stručna osoba (pedagog, psiholog i dr.) _____ (ime i prezime)

Ispitivanje započeto u _____ sati.

Svjedok izjavljuje:

Zapisnik _____*
(upisati konstataciju : je pročitao nazočnim osobama ili su ga nazočne osobe pročitale)

Dovršeno u _____ sati.

(potpis tumača)

(potpis ispitivanog svjedoka)

(zapisničar)

(policijski službenik)

Napomena:

*- Sukladno odredbi čl. 120. st. 7. Prekršajnog zakona u zapisnik je potrebno upisati prigovore na Zapisnik.

- Na kraju, sukladno odredbama čl. 120. st. 2. i 8. Prekršajnog zakona Zapisnik potpisuje svjedok, a ako se zapisnik sastoji od više stranica, svjedok potpisuje svaku stranicu. Zapisnik na kraju potpisuje osoba koja je poduzela radnju i zapisničar, kao i tumač ako ga je bilo.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

PRILOG 3

POLICIJSKA UPRAVA _____

Broj: _____

(mjesto i datum)

PREKRŠAJNOM SUDU _____

Temeljem članka 111. i 160. Prekršajnog zakona podnosi se

OPTUŽNI PRIJEDLOG*

Protiv okrivljeni-ka/ce

1. _____ od _____,
(ime, prezime i nadimak ako ga ima) (ime i prezime roditelja)

rođen _____ u _____,
(dan, mjesec i godina rođenja) (mjesto rođenja) (država rođenja)

_____, _____, _____,
(državljanstvo) (OIB) (po zanimanju)

s prebivalištem/boravištem u _____ (mjesto)

ulica _____ kućni broj _____, grad/općina _____

osobni podaci provjereni uvidom u _____

(naziv i serijski broj isprave u koju je izvršen uvid, odnosno osobni podaci, naziv i serijski broj isprave osobe preko koje je provjeren identitet)

ako je maloljetan tko mu je zakonski zastupnik _____

Okrivljenik je _____ (uhićen, smješten u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva)

dana _____ u _____ sati, nakon čega je _____ (pušten na slobodu ili doveden nadležnom sudu)

dana _____ u _____ sati.

Okrivljenik je dana _____ u _____ sati određena _____ (navesti vrstu mjere opreza)

u trajanju od _____ dana.

(vrijeme trajanja mjere)

2.

što je – su

dana _____ dan u tjednu _____ u _____ sati, bliža oznaka mjesta _____
(dan, mjesec i godina izvršenja) (ulica, trg, park, ugostiteljski objekt, dvorana, stadion)

u _____, teritorijalni sektor _____, _____ rajon _____
(mjesto, adresa) (broj) (ophodni, kontaktni, pozornički) (broj)

gradska četvrt _____, grad/općina _____,

Činjenični opis radnje prekršaja i poduzete mjere

čime je počinjen prekršaj iz članka _____
(zakonski naziv prekršaja i propis kojim je određen, te članak kojim je zapriječena kazna ili druga sankcija)

Protiv okrivljenog je / nije u vezi sa istim događajem podnesena kaznena prijava _____

(naziv odvjetništva, broj i datum kaznene prijave)

O b r a z l o ž e n j e:

Provedenim izvidima prikupljeni su dokazi iz kojih proizlazi postojanje osnovane sumnje da je okrivljenik počinio prekršaj opisan u Optužnom prijedlogu, te se predlaže:

1. da se protiv okrivljenika provede prekršajni postupak;
2. da se izvrši uvid u kaznene evidencije i
3. da se izvrši uvid u obavijest broj: _____ izdanoj prema članku 109.a Prekršajnog zakona,
(upisati broj obavijesti)

4. da se u postupku provedu dokazi:

- a)
- b)
- c)

5. da se na temelju članka 130. Prekršajnog zakona odredi mjera opreza _____
(navesti mjeru)

_____, odnosno produži mjera opreza _____

(navesti mjeru)

6. da se okrivljeniku na temelju članka 135. Prekršajnog zakona odredi zadržavanje jer _____

(navesti jedan ili više razloga)

7. da se okrivljenika proglasi krivim i kazni _____,
(navesti vrstu, visinu i trajanje kazne)

te da se uz kaznu izrekne zaštitna mjera _____, jer
(navesti jednu ili više zaštitnih mjera iz članka 50. Prekršajnog zakona)

(obrazložiti razloge zbog kojih se predlaže vrsta, visina i trajanje kazne, te predložena zaštitna mjera)

8. da se okrivljenika obveže na naknadu štete od _____ kuna
(slovima _____);

9. da se okrivljenika obveže na naknadu troškova postupka od _____ kuna
(slovima _____);

10.

11. da se odluka o prekršaju dostavi podnositelju optužnog prijedloga.

Prekršaj utvrdio

NAČELNIK

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

PRILOG 4

POLICIJSKA UPRAVA _____

Broj: _____

(mjesto i datum)

Temeljem članka 134. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/07. i 39/13.) podnosi se

IZVJEŠĆE O UHIĆENJU

_____ ime oca _____ rođen dana _____ godine
(ime i prezime uhićene osobe)

u _____, državljanin _____,
(mjesto, općina i država rođenja)

s prebivalištem/boravištem u _____,
(mjesto i adresa prebivališta – boravišta)

osobni podaci provjereni uvidom u _____,
(naziv i serijski broj isprave u koju je izvršen uvid, odnosno osobni podaci, naziv i serijski broj isprave osobe preko koje je provjeren identitet)

uhićen dana _____ u _____ sati u/na _____

_____, jer je
(bliža oznaka mjesta i adresa)

zatečen u činjenju prekršaja _____

(navesti članak i naziv zakona)

te je temeljem članka 134. stavka 1. Prekršajnog zakona uhićen obzirom da postoje razlozi za zadržavanje iz članka 135. stavka 1. točke 1., 2. i 3. Prekršajnog zakona:

1. postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se i dr.),
2. postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak
ili da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike,
3. osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti istovrsni prekršaj.

Uhićeni je dana _____ godine u _____ sati upoznat:

1. s razlozima zbog kojih je uhićen,
2. s pravom na branitelja i nesmetano općenje s braniteljem,
3. s pravom da se na njegov zahtjev u roku od 12 sati o uhićenju izvijesti njegova obitelj*,
4. s pravom da se na njegov zahtjev o uhićenju izvijesti Konzulat/Veleposlanstvo** _____.

Nakon upoznavanja s pravima uhićeni je:

1. pozvao branitelja _____
(ime i prezime)

koji je u prostorije organizacijske jedinice policije pristupio dana _____ u _____ sati;

2. odbio pravo na branitelja;

3. zatražio da se o njegovom uhićenju obavijesti _____*
(ime i prezime)

iz _____ koji je obaviješten putem
_____ dana _____ u _____ sati;

4. zatražio da se o njegovom uhićenju obavijesti Konzulat / Veleposlanstvo** _____

_____ koji je obaviješten putem
_____ dana _____ u sati;

5. odbio da se o njegovom uhićenju obavijesti: **a)** obitelj*,

b) Konzulat/Veleposlanstvo**.

Sukladno odredbi članka 134. stavka 2. točke 3. Prekršajnog zakona o uhićenju je obaviješteno _____
(nadležno tijelo socijalne skrbi)
_____ dana _____ u _____ sati radi:

- a) zbrinjavanja članova obitelji oštećenih nasiljem u obitelji,
- b) zbrinjavanja djece i drugih članova obitelji o kojima se brine uhićena osoba.

UHIĆENA OSOBA:

UHIĆENJE OBAVIO POLICIJSKI SLUŽBENIK:

M. P.

Uhićena osoba je dana _____ u _____ sati:

- a) puštena na slobodu
- b) bez odgode dovedena nadležnom sudu,
- c) temeljem odredbi članka 134. stavka 3. Prekršajnog zakona dovedena nadležnom sudu u roku od 12 sati,
- d) temeljem odredbi članka 134. stavka 3. Prekršajnog zakona dovedena nadležnom sudu u roku od 24 sata, jer

_____ (navesti razloge zbog kojih uhićeni nije doveden nadležnom sudu u roku od 12 sati od uhićenja)

POTPIS TUMAČA:
(AKO JE UHIĆENA OSOBA STRANAC)

POLICIJSKI SLUŽBENIK:

NAPOMENA:

* Roditelja ili skrbnika uhićenog maloljetnika o uhićenju će se obavijestiti neovisno o njegovoj želji.

**Članak 36. stavak 2. Bečke konvencije o konzularnim odnosima - popunjavati samo u slučaju uhićenja stranca.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

PRILOG 5

POLICIJSKA UPRAVA _____

Broj: _____

(mjesto i datum)

Temeljem članka 158. stavak 5 Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/07.) sastavlja se

Z A P I S N I K
O ISPITIVANJU PRISUTNOSTI ALKOHOLA, OPOJNIH DRUGA ILI LIJEKOVA U ORGANIZMU

osumnjičeni-k/ca _____, rođen _____
(ime i prezime) (dan, mjesec i godina rođenja)

u _____, s prebivalištem/boravištem u _____
(mjesto rođenja) (mjesto)

ulica _____ kućni broj _____ osobni podaci provjereni

uvidom u _____,
(naziv i ser. br. isprave, odnosno ime i prezime, naziv i ser. br. isprave osobe preko koje je identitet utvrđen)

radi postojanja osnova sumnje da je počinio prekršaj iz _____
(članak, stavak, točka, pravni propis)

Osumnjičeni je izjavio da alkoholna pića, opojne droge i lijekove: a) nije konzumirao b) je konzumirao

i to _____
(navesti točno vrijeme, koliko i koja pića, droge i lijekove je konzumirao)

Osumnjičeni je upoznat s uputama o načinu uporabe uređaja i postupkom ispitivanja te:

1. **a)** prihvaća ispitivanje, **b)** odbija ispitivanje
2. nije postupio po uputama policijskog službenika, odnosno tvorničkim uputama proizvođača uređaja;
3. nije mogao biti ispitan zbog zdravstvenih razloga;
4. **a)** poriče rezultate ispitivanja i zahtijeva stručni pregled – uzimanje krvi i urina radi analize, **b)** ne poriče rezultate ispitivanja

Ispitivanje je obavljeno dana _____ godine u _____ sati u _____
(mjesto, ulica i kućni broj)

_____ uporabom uređaja _____
(naziv, proizvođač i tip uređaja)

kojom prilikom je utvrđena:

1. koncentracija alkohola od _____ ;
(umanjena za 0,1 g/kg, odnosno za granicu dopuštene pogreške mjerenja- upisati brojkama i slovima)

2. prisutnost droga ili lijekova _____ ;
((DA/NE i vrsta ako se utvrdi))

Primjedbe osumnjičenika: _____

Eventualni svjedoci: _____
(ime i prezime, mjesto, ulica, kućni broj i eventualne primjedbe svjedoka)

Zapisnik primio ispitivana osoba

M.P.

Policijski službenik i broj službene značke

Napomena policijskog službenika vezane za dostavu _____

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

PRILOG 6

POLICIJSKA UPRAVA _____

Broj: _____

(mjesto i datum)

Temeljem članka 158. stavka 6. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/07. i 39/13.), članka 171. i članka 119. istog Zakona dana _____ u prostorijama _____ sastavlja se

**ZAPISNIK
O ISPITIVANJU OSUMNJIČENIKA**

_____ od _____
(ime i prezime i nadimak ako ga ima) (ime i prezime roditelja i djevojačko prezime majke)

rođen _____ u _____ , _____
(dan, mjesec i godina rođenja) (mjesto rođenja) (država rođenja)

s prebivalištem/boravištem u _____
(mjesto)
ulica _____ kućni broj _____, grad/općina _____

_____, _____, osobni podaci provjereni uvidom u : _____
(državljanstvo) (matični broj)

(naziv i serijski broj isprave u koju je izvršen uvid, odnosno osobni podaci, naziv i serijski broj isprave osobe preko koje je provjeren identitet)

obiteljske prilike _____

zna li pisati _____, kakvu je školu završio _____,
(po zanimanju)

je li odlikovan _____, imovno stanje _____

zaposlen u _____,

je li ranije prekršajno ili kazнено osuđivan _____,

je li i kada je izrečenu kaznu izdržao _____,

vodi li se protiv njega prekršajni ili kazneni postupak za drugo djelo _____

ako je maloljetan tko mu je zakonski zastupnik _____

Zbog postojanja osnova sumnje da je počinio prekršaj:

(članak, stavak, točka i naziv zakona)

Ispitivanje obavlja policijski službenik: _____
(ime, prezime i broj službene značke)

a zapisničar je: _____
(ime i prezime)

Prije ispitivanja utvrđuje se sljedeće:

1. Osumnjičenik je upoznat s razlozima zbog kojih je osumnjičen;
2. Osumnjičenik je upozoren da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja;
3. Osumnjičenik je upoznat da ima pravo na branitelja po svom izboru, nakon čega izjavljuje:
 - a) da se odriče prava na branitelja,
 - b) da zahtijeva nazočnost branitelja tijekom ispitivanja, nakon čega je dana _____ u _____ sati pozvan branitelj _____ koji:
(ime i prezime)
- je dana _____ u _____ sati pristupio na mjesto izvođenja radnje,
- nije pristupio na mjesto izvođenja radnje, pa je ispitivanje započeto bez nazočnosti branitelja;
4. Nazočne osobe upoznate su s pravom da pročitaju zapisnik ili da im se isti pročita.

Ispitivanju su nazočni:

- branitelj _____ ,
(ime i prezime)
- tumač za _____ jezik _____ .
(ime i prezime)

Ispitivanje započeto u _____ sati.

Osumnjičenik, nakon što je upoznat sa činjenicama koje ga terete i pravom da se očituje o svim okolnostima koje ga terete kao i činjenicama koje mu mogu služiti za obranu, izjavljuje:

Zapisnik _____ *
(upisati konstataciju : je pročitao nazočnim osobama ili su nazočne osobe pročitale)

Dovršeno u _____ sati.

(potpis tumača)

(potpis ispitivanog osumnjičenika)

(zapisničar)

(policijski službenik)

Napomena:

- *- Sukladno odredbi čl. 120. st. 7. Prekršajnog zakona u zapisnik je potrebno upisati prigovore na Zapisnik.
- Sukladno odredbama čl. 120. st. 2. i 8. Prekršajnog zakona zapisnik potpisuje osumnjičenik, a ako se zapisnik sastoji od više stranica, osumnjičenik potpisuje svaku stranicu. Zapisnik na kraju potpisuje osoba koja je poduzela radnju i zapisničar, kao i tumač ako ga je bilo.

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, Mladen Žalonkin, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog rada pod naslovom Prekršajni postupak na primjeru obiteljskog nasilja te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 16.09. 2016. godine
Mladen Žalonkin